

ek

Tax. piatt. No. 224. Sz. F. 224. K. 1. C. 1. 10. Telefon. Havonta 11. évre 600, eg. f. 12. Havonta 12. évre 12. eg. detések díjazás. EELETT az erd.óság egyetlen. Cikkeknek utány. r. megjelölésév.

Dr. Deosetter Robert Budapest. Diszter 2 l. e.

EELETT

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bármentetlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Martos Ernő. Felelős szerkesztő János Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Mila 8. Péntek, 1935. július 26. 5695. EV. TAMUSZ 25. XVIII. EVF. 164. SZAM.

VILAG TUKRE

Sohasem fogok diktaturát alkalmazni Romániában — jelentette ki Károly király

Miért váltotta egymást kilenc kormány az utóbbi öt évben. Károly király rendkívül érdekes nyilatkozata

Bucuresti, július 25. (Az Új Kelet tud.) Az amerikai Associated Press távirati iroda tudósítóját audiencián fogadta Károly király és az alábbi néhány igen érdekes megállapítást tartalmazó nyilatkozatot tette előtte: — Ha más uralkodók, vagy politikai vezetők példáját akarnám követni, könnyen lehetnék Románia diktátora. De a románok nem akarnak sem autokráciát, sem tirániát.

Egészen bizonyos, hogy sohasem fogok a diktatura rendszeréhez nyulni és nem fogom felosztani a parlamentet, vagy a szabadságjogok egyéb intézményeit, mint ahogy azt más országokban tették.

Miután öt évvel ezelőtt visszatértem Romániába, előttem az a melegség, és lelkesedés, amellyel a nép fogadott. Attól tartottam, hogy nem leszek képesek megfelelni azoknak a várakozásoknak, amelyekkel uralmam elé néztek. Mindenesetre el voltam tökélyre, hogy igaz szívvel hazám szolgálatába álljak. Ma azt hiszem büszkén és megelégedetten tekinthetek vissza művemre. Éjjel-nappal dolgoztam pihenés nélkül, hogy Romániát erőssé, fejlődő képessé és prosperálóvá tegyem, hogy olyan hatalommá fejlesszem, amely nemcsak az ország, hanem a külföld javára is szolgál. Ha a Balkán legnagyobb nemzete vagyunk nemcsak területileg, hanem gazdaságilag és természetes erőforrásainkat illetően is.

— Erős hadsereggel és hatalmas légi haderőkkel láttam el az országot.

Ezt az erőt sohasem fogjuk felhasználni arra, hogy támadjunk. Ha azonban valamely nemzet provokálna bennünket, úgy őrizkedjék, mert elég erősek vagyunk, hogy tiszteletet tudjunk parancsolni magunk iránt.

Békés kapcsolatokat tartunk fenn összes szomszédainkkal. Több országgal irtunk alá szövetségi és megnemtámadási szerződést.

— Miután hazatértem, az országot különböző egymással vetélkedő pártok között megosztva találtam. Három régecs volt, akik nem gyakorolták, mert nem gyakorolhatták az igazi hatalmat. Ez ellentéteket és széthuzást vont maga után.

Ma csak egy döntőbíró van itt és ez én vagyok. Csak az én személyemben van letéve a hatalom. Azzal vádoltak, hogy uralkodásban kormányzok néha és megosztó politikát folytatok. Lehet, hogy ez igaz, de nem jutnék semmire, ha állandóan egoista szűk látókörű, folyton egymással veszekedő politikusok vennének körül.

Mióta visszatértem, kilenc különböző kormány váltotta le egymást. Valahányszor egy kabinet keretében sikerült összegyűjtenem mindazokat, akiket megfelelőnek hittem, a minisztereim éppen akkor mondtak le, amikor már kezdték magukat munkakörübe beélni. Én pedig kénytelen voltam ezt a fázasztó eljárást előlről kezdeni.

— Ha gyenge és pesszimista király vol-

nék, el kellett volna csüggednem. Én azonban sohasem vesztettem el türelmemet, bátorságomat és reménységemet. Nehéz küzdelem volt, míg a hegycsucsra érkeztem, de azt hiszem, oda érkeztem. Természetesen fizikailag fáradtanak éreztem magam, de szellemileg friss maradtam, bár nem egyszer tizennyolc órát is dolgozom naponta. Kevésbé optimista és energikus ember kidőlt volna már helyemben. Nehézségeim voltak az ország felnőtt lakosságának nevelésében és fegyelmzésében. Olyan tradíciók és elvek gyökeresedtek meg, amelyeket nehéz megváltoztatni. Csizolhatjuk azonban az ország ifjúságát, hogy gondolatmenetünket megfelelően egyetlen ideál vezérelje. Hatékonyan és hazafiasan szolgálja az országot. Az uralkodó elmondotta ezután, hogy a

királyi palotában Mihály vajda számára iskolát létesített, ahol a tizenhárom éves trónörökös a különböző társadalmi osztályokból kiválogatott egykoru társaival folytatja tanulmányait. Így inkább megismerni a mindennapi élet valóságait, mint ha magántanár oktatná. A trónörökös szerezény és komoly.

Az én fiam — fejezte be nyilatkozatát — nemcsak az én büszkeségem és reménységem, hanem a román népnek a jövőbe vetett reménysége is.

Bucuresti, július 25. Mihály vajda Condescu tábornok királyi adjutáns kíséretében Brüsszelbe utazik és megtekintti az ottani világkiállítást, majd Firenzébe folytatja útját és egy hónapot tölt édesanyjánál Elena öfelségénél.

Egy amerikai szenátor a diplomáciai viszony megszakítását javasolja Németországgal a zsidók és katolikusok üldözése miatt

La Guardia newyorki polgármester megtagadta egy német állampolgár masszóri iparigazolványának kiadását a zsidók németországi üldözése miatt

Az angol sajtó szerint rendkívül súlyos a helyzet Németországban

Newyork július 25. (Rador.) La Guardia polgármester elutasította egy német állampolgár masszóri iparigazolvány kiadása iránti kérését. A polgármester azzal indokolja eljárását, hogy az amerikai állampolgárokat, ha történetesen zsidók, üldöztetésnek teszik ki Németországban. Az intézkedés hatalmas szenzációt keltett. A newyorki nációk tegnap este tiltakozógyűlést rendeztek, míg a német konzul hír szerint tiltakozni fog az amerikai kormánytól ebben az ügyben.

Egyidejű washingtoni jelentés szerint King szenátor kijelentette, hogy javaslatot fog benyújtani a szenátushoz, amely vizsgálat megindítását indítványozza arra nézve, nem áll-e fenn az a helyzet, amelynek alapján az Egyesült Államoknak meg kell szakítaniuk a diplomáciai kapcsolatokat Németországgal, amely üldözi a katolikusokat és zsidókat és nem teljesíti kötelezettségeit Amerikával szemben.

Angliában a németországi eseményeket az angol sajtó élénk érdeklődéssel kíséri. A németországi helyzetet igen súlyosnak ítélte meg. A Daily Express a helyzet nyomán a rendszer veszélyeztetettségét hangsúlyozza ki. Az angol alsóházban megkérdezték a kormányt, ad-e hitelt Németországnak hadianyag vásárlásának céljaira? Chamberlain Neville pénzügyminiszter határozottan megcáfolta ezt a hirt.

Az Information értesülései szerint a Vatikán közelebbről Fehér Könyvben fogja ismertetni a németországi katolikusok helyzetét.

Egyébként a németországi antihitlerista hangulatra és egyben a nációk vacogó félelemtől irányított terrorjára jellemzőek az alábbi hírek:

Münchenből jelentik, hogy a rendőrség le tartóztatta dr. Bogelst, az ottani törvényszék elnökét és egyik hivatalnokát, hogy „megvédje a lakosság felháborodásától,” amért nem akartak a nemzeti szocialista jóléti alapra adakozni.

Berlini jelentés szerint a mannheimi törvényszék 5 havi fogságra ítélte Von Mossner volt örnagyot, nemzetközi körökben ismert urlovast, mert Hitlerre sértő kijelentéseket használt.

Budapest, július 25. (Rador.) A Pester Lloyd foglalkozik a magyarországi pángermán propagandával. Németország nem üzi hivatalosan a propagandát, de titokban támogatja azt. Berlinnek nem szabad csodálkozni, ha a magyar közvélemény ezért felelőssé fogja tenni.

— A szovjetflotta rövidesen felül fogja mulni az angolt? Londonból jelentik: A szovjetek e hónap folyamán 60-ik tengeralattjárójuk építését kezdték meg. A lapok megjegyzik, hogy ezelőtt 4 évvel Oroszországnak csak 15 tengeralattjárója volt. Több páncéloshajó és torpedóromboló építése is egyébként folyamatban van. A sajtó megállapítja, hogy rövid idő múlva a szovjetflotta meghaladja az angolt, ha máris nem haladta meg.

A német válság okai — Berlieni levél —

Mi rejlik a németországi események mögött, mi robbantotta ki az antiszemitizmust, a katolikusok elleni kemény intézkedéseket, hol vannak a „gyűlölködési hullámok” gyökerei? Mindezekre nem egyszerű a felelet, főképpen a német sajtó uniformizáltsága miatt. Kormányzati tényekről a lapok nem írhatnak egyebet, csak azt, amit Göbbels propaganda-irodája közöl. Kommentálni pedig ezeket a közleményeket természetesen csak kampókereszties szellemben szabad és pedig nem ama kampókereszties szellemében, akik Hitlerrel követelik a tiz esztendőn át hirdelt gazdasági reformok megvalósítását. A tavalyi júniusi válság, amelyet Hitler legjobb barátainak leterítésével intézett el, tizenhárom hónap mulva megismétlődött. Embereket könnyen el lehet intézni gyilkossággal és börtönnel, de a nyugtalanságot felidéző viszonyokat annál nehezebben. A gazdasági válság eddig el nem ért fokra élesedett ki ezidén és minden hangzatos ígéret és minden nemzeti szocialista filozófiát el lenére a Rajnvidéken, Westfáliában, Sziléziában és Württembergben harminchétf esztendővel ezelőtti sztrájkok ültöttek ki. A sztrájk oka többféle. Elsősorban a kormány nem gondoskodott a márka vásárló erejének megszilárdításáról. Az élelmickek és ipari áruk árai az utóbbi időben ugrászerűen emelkedtek, ellenben a bérek a régi nívón maradtak. A dolgozók most már annyit nem keresnek, hogy egyszer-egyszer jól-lakbassanak. Ha cipőre, ingre, ruhára van szükségük, a legsilányabb minőségűvel kell beérniük. A családos munkások nem képesek a legminimálisabb szórakozáshoz jutni az asszonyt és a gyermekeiket.

Ehhez járult még ujabban, hogy a nagyipar egy része tömegesen bocsátja el munkásait, akik a munkanélküli segélyből vagy a kényszermunka szolgálatából csak éhezni tudnak. Viszont a gyárakban nem lehet őket alkalmazni, mert a birodalmi banknak kevés devizáját inkább a külföldi nációpropagandára adják, semmint nyersanyagra. Az elégedetlenségnek tehát ki kellett robbannia. Előbb az ipari munkások között, azután a rohamosztárosok körében is. Ők sem kapnak ellenszentes „munkájukért” magasabb fizetéseket, mint tavaly, amikor a márkának 30—40 százalékkal jobb volt a vásárlóereje. Viszont a rendszer erőszak-hatalma a rohamosok kiméletlen, gépies elszántságán nyugszik. Őket jobban kellett javadalmazni. Ez megtörtént, de a jobb zsold még nem jelent elégitő zsoldot. Lutzé, a rohamcsapatok vezérkari főnöke egyelőre huszonnyolc vezető felmentett állásától. Lezárnai nem merik őket, a rohamosok lázadásától való félelmükben. Ha lecsuknák őket, hibeik bizonyára fegyveresen lépnek fel, amitől maguk a vezetők is kissé megriadnának. Egészen más a helyzet a munkásokkal szemben. Az ő mozgalmukat el lehet némitani tömeges lezárásokkal, kínzásokkal és internálásokkal.

Mindezek a rendszabályok azonban csak átmenetiek. Hogy a közfigyelmet a kormány eltérítse, régi receptet vesz igénybe: az antiszemitizmust. Streicher lapja a legvehemensebben támadta a zsidókat és hogy a zsidók még jobban érezzék a nemzeti szocialista uralmat, Heildorf gróft neveztek ki a rendőrség élére, ugyanazt a terroristát, aki már a Kapp-puccs idején tünt fel vérengzésével. Ő volt az, aki a Kurfürstendamm zsidóellenes zavargásait rendezte néhány évvel ezelőtt, amikor még a weimariak voltak uralmon. Nyilvánvaló, hogy a zsidóellenes kilengéseket központilag irányították a rendőrségről. Beverték a zsidó üzletek kirakatait, a zsidók házainak falaira szidalmazó feliratoztak mázoltak és ezt a terrort kiterjesztették azokra is, akik házasságban éltek zsidó nőkkel. Ama zsidók ellen, akik árja nőkkel viszonyt tartottak, eljárást indítottak, sokat közülük le is tartóztattak.

A katolikusok, a régi centrum hívei — köztük sok munkás és kispolgár — az egyházon át nyilatkoztatták elégedetlenségüket. A birodalmi belügyminiszter először azzal büntette őket, hogy felosztotta a katolikus

60 lej... amara... 9-77.

frontarcok birodalmi szövetségét. A miniszterelnök a felosztás megindolásában arra utal, hogy a vallási alapon álló frontarcok szövetségei fennállása a népközlés bomlásához vezet és felekezeti ellentéteket szít. A kormány gondoskodott arról is, hogy a katolikus lakosságot érzelmeiben terrorizálják. A wessfáliai Bochoitban több szentnek a szobrát ledöntötték vagy bepiszkították. Azután megtalálták a „bűnösöket”, természetesen centurpártiakban és kommunistákban. Ugyanúgy „bűnösökként” kezelték a munkások között is azokat, akik valamikor tagjai voltak a szociáldemokraták, a centrum vagy a kommunisták pártjának. Hiába bizonyították be az utolsó két esztendőben jó náci elveiket. Amikor elégedetlenek a náci rendszerrel, akkor őket is kommunistáknak bélyegzik meg.

Az acélszakosok jelvényeinek és egyenruhájának viselését is betiltották. Ők is az elégedetlenek táborába tartoztak. De leg súlyosabban büntetik azokat a papokat, akik a szöszékről mutattak rá a rendszer hibáira és oktalanságaira. Ezekkel szemben dr. Gürtner igazságügyminiszter rendeletet bocsátott ki a birodalom összes főújságírói számára. Ebben a rendelkezésben többek között ezeket mondja a náci igazságügy legfőbb öre:

„A politikai katolicizmust, bárhol is jelentkezzen az, kiméletlenül le kell törni, tekintet nélkül a tettes személyére és állására. A legteljesebb nyugalommal, de azzal a nyomatékkal kell eljárni ellenük, mint ahogy azt megérdemlik. Aki felhasználja a szöszéket az állam és a népközlés bomlasztására, az olyan veszedelmet jelent, amely alaposan és gyorsan intézendő el.”

Hogy mindezek a drákói rendszabályok nem vezetnek céhoz, annak legjobb bizonyítéka az, hogy Hitler kénytelen előszedni azt a garnitúrát, amelyről azt hitte, hogy a náci-uralom konzolidálásával el fog tudni temetni. A véreskezűeket támasztotta fel, hogy a rendszert velük megszilárdítsa. Erre azonban aligha kerül sor. A rendszert csak egy jobb gazdasági konjunktúra tudná megszilárdítani, erre azonban belátható időn belül semmi kilátás nincs a német gazdasági életnek és pénzügynek.

A fegyvergyártási konjunktúra még tart ugyan, de a gazdasági élet minden más területén a legnagyobb bajokkal küzd a rendszer. Nem csoda, hogy az elégedetlenség a lakosság minden rétegében terjed, kivéve a rendszer haszonélvezőit, akik szemérmetlenül harcolnak, nyilván, mert érzik végzetüket. A külföld már hónapok óta figyeli a németországi fejleményeket és amikor Sir Hoare nagy alsházi beszédében a belső német válságot érintette, már tudták, hogy a közeli hetekben Németországban nagy események fogják történni.

A nagy eseményeknek csak előjátéka a katolikusok, az acélszakosok és a zsidók elleni támadások. Ki tudja, hová fognak fejlődni a dolgok és milyen katasztrófa vár még a német népre. S. G.

ROZSÁNYI-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken a legszenzációsabb kettős műsor: I. Pat és Patachon mint tengerészek. A jökérv és kacagás királyainak legjobb vígjátéka. II. Tisztiszolga. (Ordonáné). Főszerepben: Marcella Chantal. Új Paramount Journal. Előadások kezdete: Pat és Patachon: 5.20, 7.20, 9.20, Ordonáné: 6.30, 8.30, 10.30.

SZINKRÓ MOZGÓ MŰSORA:
(A leghűvösebb nyári mozgó)

Ma: Vig özevgy. Lehár világhírű muzsikája a közönség kedvenceivel: Maurice Chevalier és Jeanette Macdonald. Rendezte: Lubitsch. Előtte: Micky Mauss, Sully Simphonie. Előadások: 3, 5, 7, 9 órákor. Nyári leszállított helyára: 10 és 17 lej. Jön: Marlene Dietrich.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfő: Két extrasuperfilm egy helyért, 7 és 10 lejért, 3, 6, 9 órákor: I. Dick Turpin az asszonyok kedvence. Don José Mojikával. II. Két szív egy keringőben. (Zwei Herzen in % takt). Gert Theimer, Walter Jansen, Willy Forst, Szőke Szakáll.

Az OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap: Stan és Bran hölgyfodrászok. Főszerepben a kacagás világbajnokai: Stan Laurel és Olyver Hardy. Kétórás kacagás 10 és 20 lejért. Előadások: 3, 5, 7, 9 órákor.

Hanau asszony csodálatos élete és tragikus halála

Miért menekült a halálba a huszadik század legzseniálisabb üzletasszonya

Párizs, július 25. Hanau asszony, a Gazette du Franc botrányának a halálba menekült hősnője, most már nem tiltakozik többé a személye körül vadak tömege ellen. Ha csak öngyilkosságát nem tekinthetjük egy utolsó, tiltakozó aktusnak megkurcoltatása, megalázása és a háromszázötven börtönbüntetés ellen. Mert Hanau asszony még a börtönben sem színt meg horgolni a titkos és nyílt ellenségeivel szemben.

Ez az alig középtemű, negyven éven felüli, csunya szemű asszony, millió és millió kisegisztenciát és ezen kívül egy csomó politikai és közgazdasági nagyságot vont ellenállhatatlanul lángszemjének a büvökre. Olyan emberek segítettek zavaros üzleti céljai elérésében, mint Poincaré, Mussolini, Cheron, Loucher, Barthou, Tardieu és más világhírű nevek viselői. Miniszterek, újságírók, képviselők, hivatalos kártyások, bankhatalmasságok, arisztokraták, újságírók, börtöngyőrök, a francia tudományos akadémia tagjai voltak akaratlanul szereplői a nagy bábjátéknak, amelynek bábúit még a börtönből is Hanau asszony rángatta zsinengen.

Hanau asszony, aki oly ragyogó logikával, maró gúnnyal és temperamentummal vette magát a bíróság elé, fiatal korában sem lehetett szép. És mégis husz éves korában egy férfi szépségideál megtestesítője, Bloch Lázár vette feleségül. Bloch Lázár játékos, szoknyavadász, kéteshírű éjjeli lokálók törzsvendége volt, kifelé azonban kifogástalan díszentelmen. Két évtizeddel később, amikor a férj már a vádoltak padján állt, külseje még mindig kifogástalan volt. Az életmódja sem változott. A vizsgálati fogságban kártyapártikat rendezett, ahol partnerei a főházörök voltak. Étvágya sem hagyta cserben. A házasság megkötése után feleségének 300 ezer frankos hozományát elverte, a hozománnyal együtt uszott el az a nagy textilüzlet is, amit a nő édesapjától örökölt.

Gyöngyvirágot a vádoltak padján

Martha Hanau a válás után is nagy szeretettel beszélt férjéről, ilyenkor ez a más-különböző rideg, megfontolt üzletasszony érzélgős lett.

Lázár olyan kitűnő elárúró volt, amilyent azóta sem láttam. Senki sem tudott olyan sikerrel akvirálni, mint ő — mondotta ilyenkor a feleség lágy, könnyítatott hangon. 1911-ben, amikor a hozomány elusztott, a „szép Lázár” utazói állást talált. A sovány jutalékból azonban az elkényeztetett házaspár nem tudott megélni. Már akkor jelentkezett Márta asszony kiváló üzleti zsenije. Két munkásnővel kis műhelyt rendezett be, ahol parfümöt készített. Amilyen arányban csökkent az elegáns férj keresete, annál gyorsabb tempóban épült ki az asszony parfümüzlete, amely hamarosan gyárvá fejlődött ki. A gyár egy év múlva már 200 munkást foglalkoztatott. Lázár végül is utazói állást vállalt — felesége gyáránál. Ez talán azzal is magyarázható, hogy az illatszerek mindig a gyöngyök voltak és a vádoltak padján is gyöngyvirág illatot terjesztett a törvényszéki teremben.

Minden rendben lett volna. Hanauék talán még most is boldogan élnek, mint középszerűdelmű francia kispolgárok, ha az asszonyban nem forrtak volna magasztaló ambíciók. Almában Hanau asszony gépekről, gyárakról, trösztökről, hatalomról, a világgépi irányításáról álmodott. Mialatt férje a fodrászokat és a droguistákat látogatta, amelynyire erre ideje maradt a lövőversenyekről, játékluboktól és a futó kalandoktól — Hanau asszony élénk tevékenységbe fogott.

Nyáron kitört a világháború és a háború életre keltette a konjunkturát. Lázár idejében beteg lesz, egy régebbi szivbaja megmenti a frontszolgálattól. Milliók és milliók kerülnek a lövészárkba, helyüket a gyárakban, az üzletekben asszonyok foglalják el. Az asszonyok emancipációja rohamosan tör előre. Hanau asszony felismeri az asszonyok megnőtt vásárlóképességét és új receptjével elkészíti a „munkásasszonyok illatszert”. Ez kitűnő üzletnek bizonyul, mert jó és olcsó. A találmány Hanau asszony a férfiakról sem feledkezett meg. Átlátja, hogy a harcok idején, nélkülözött francia katonáknak valami melegítő táplálékra van szükségük. Új italt gyárt, amit „Rechan du Soldat”-nak nevez. A hadügyminisztérium óriási mennyiségeket rendel belőle. A hadseregszállításon még senki sem ment tönkre. Márta asszony is nagy összegeket keresett.

Lázár kebelében ekkor felébredt a megalázott férj érvényesülési vágya. Amit az asszony tud, arra ő is képes — hangoztatta lépten-nyomon. Új italt kotyvaszt össze, rumból és kávéból készült keveréket. De végre alig talál, sőt kellemetlensége is lesz miatta, mert a vásárló közönség szándékos

megtévesztése miatt feljelentik és a bíróság két heti fogságra ítéli. Csak amnestia mentesíti a büntetés alól.

Hanau asszony legkalandosabb vállalkozása

Bolchék most már gazdag emberek lettek. Márta asszony luxusautón jár és egy utja alkalmával autókatasztrófa éri. Hat hónapig fekszik kórházban és ez az idő elég ahhoz, hogy a virágzó gyárvállalkozás Lázár kezei között összeomoljon. Az asszonynak mindent újra keil kezdenie. Most szapangyártat alapít. A hadakozó hatalmak megkötötték a békét, a hadseregszállításon befellegzett és Hanau asszony óriási szappanüzletét potom pénzért kénytelen kiárítani. Az egész világon a spekuláció karmaiba veti magát. Telnek az évek, bizonytalansággal teli, keserű esztendő, közben a Hanau asszony és férje közötti viszony végképp elhidegült. Hekövetkezik a válás.

A spekuláció tombol Európában, valuták omlanak össze, közöttük a vesztes államok valutája után a győzteseké is. Kitor a frankpénik. Németország ezerszer borzalmasabb inflációt ment keresztül, de a francia nemzet, amelynek ideálja a kistökés, nem tudja magát beleélni a pénz elértéktelenedésének a gondolatába. Franciaország legjobb erői összefognak, hogy az országot kirántás a hinárból. Így találkozik össze gróf Maurice

A Regátban meghiusult a választás egyezmény a cionista pártok között

Meyer Ebner akciót indított a klacionista front egységének helyreállítása érdekében. A sékellizetők több mint 80 százaléka részt vett Bukovinában a kongresszusi választásokon

Cernauti, július 25. Bucovinában nagy érdeklődés mellett zajlottak le a cionista kongresszusi delegátus-választások. 12.440 bucovinai sékellizetők közül 10.284 vett részt a választásokon vagyis 82,67 százalékos részvétel volt. A választás eredményeként a dr. Meyer Ebner vezetése alatt álló általános cionisták listája 3695 szavazatot és két mandátumot, a Mizrachi 2529 szavazatot és 1 mandátumot, az Erec Jiszrael Haovedet 3531 szavazatot és egy mandátumot kapott. A Grossmann-féle Judenstaatspartei mindössze 529 szavazatot kapott és így nem jutott mandátumhoz.

Bucovina delegátusai így a következők: dr. Meyer Ebner (klal), dr. Mark cernauti főrabbi (Mizrachi) és Jozsef Sprinzak (Erec Jiszrael Haovedet).

A Cernautiban megjelenő Ostjudische Zeitung legutóbbi számában érdekes vezércikket közöl dr. Meyer Ebner, melyben az általános cionisták politikai helyzetével foglalkozik. Ránutat arra, hogy ma inkább van szükség a klacionizmus egységére és az általános cionisták összefogására, mint valaha. Megállapítja, hogy egy klacionisták B-csoportjában (Weltverband), mint az általános cionisták A-csoportjában (Weltvereinigung) többen vannak, akik sajnálják a Krakóban történt ketétszakadást az általános cionista frontnak. Meyer Ebner felszólítja mindazon klacionistákat, akik nem csatlakoztak még le egyik világszövetséghez sem, hogy segítsék elő a két klacionista front újbóli összefogását. Meyer Ebner már a napokban Luzernbe utazik, hogy akciót indítson a klacionista egységfront helyreállítására érdekében és kéri a semleges klacionistákat, hogy mindaddig ne kössék le magukat egyik csoporthoz sem, amíg az ő akciója nem jár eredménnyel.

Bucuresti, július 25. Jozsef Sprinzak, a palesztinai munkáspárt Romániában tartózkodó vezére akciót indított annak érdekében, hogy a romániai cionista szervezetek egysége választási listát állítsanak fel a cionista kongresszusra és a mozgalom belső békéjének megóvása érdekében kerüljék el a választásokat. Jozsef Sprinzak akcióját magáévá tették az összes régi cionista pártok és következőképpen oszították el a mandátumokat: Radikális cionisták (Renasterea) 1, Hanoár Hacioni 1, centrum (klal B) 1, Judenstaatspartei 1, Ceiré Cion 1 és Poalé Cion 1 mandátumot kap. Sprinzaknak sikerült áldozatokra és koncessziókra bírni az összes pártokat. Az utolsó pillanatban azonban a centrum, illetve a klacionisták B-csoportja felborította az egyezményt és el-

Bernhard de Courville, a tudós nagyiparos, esztéta, Márta Hanau asszonnyal, a hadseregszállítóval, Courville felismeri Hanau asszony üzleti zsenijét s ebből az ismeretségből született meg a lapvállalkozás, amelynek megkövetése és összeomlása a háború után korszak gazdaságtörténetének egyik legkalandosabb fejezetét képezi.

Gróf Courville megfelelő eszköz után kapott, amellyel világgá kürtölheti társadalmi, politikai és gazdasági nézetét. Hanau asszony pedig lapot akar alapítani, hogy befolyást gyakoroljon a párisi tözsdére, amelynek évek óta tanulmányozott. Találkozásuk mindkettőjükre nézve meghozta a megoldást. Hanau asszony Courville gróf pénzével vállalatot alapított, amely egy pénzügyi szaklapot adott ki: a Gazette du Franc-ot. Milliő és milliő francia kispolgár olvasta mohó éberréggel a lapot, onnan kapta „csalhatatlan tippjét” a tözsdéi manőverekhez. És a lap titmon bevált, milliő ember került Hanau asszony varázslatos hatása alá, aki ugyszóval korlátlan ura és királynője lett a párisi zugszörzenék. A vállalat is magyszerien prosperált, tucatjával alakultak a vidéki fiókák és a kispolgárok korlátlan bizalommal bízták pénzüket Hanau asszonnyra. Azután következett a szegényteljes, csunya bukás, amely a hősnőt börtönbe juttatta. Ennek részletei már nem tartoznak a riport mondánivaló közé. Hanau asszony a börtönből körömszakadtával védte magát. De a nagybancok, amelyeknek részben pénzügyi megleveivel, részben zsunnalisztikai tevékenysége erejével, halálos ellenségevé lett, legyőzték a kiváló kvalitású és hihetetlen energiájú üzletasszonyt. Hanau asszony nem tudta viselni legyőzettségének a szegénység. Az ő tizedes álom, gazdagságról és hatalomról, amivé vált és Hanau asszony a halálba menekült.

utasította a többi pártok ajánlatát, azzal indokolással, hogy szükségesnek tartják a bizonyítani pártjuk erejét. A centrum megtartása az összes cionista csoportok körében nagy meglepetést és ellenszenvet váltott. Sprinzak újabb akciója a választási harc elkerülése végett sem vezetett eredményre: a centrum a mindénáron való harc lefolyására helyezkedett. A Renasterea leutóbbi számában élesen támadja a centrumot és bejelenti, hogy a Renasterea-csoport a Hanoár Hacionival együttes progresszív frontot teremt a többi klacionistákkal szemben a választási küzdelemben. Ilyen körülmények között heves küzdelem jegyében írtak le az új kongresszusi választásokat, amelyeket július 28-án tartanak meg a Regátban. Jozsef Sprinzak a többi tartományokban is igyekezett egységes választási listákat felállítani és a választási harcok kiküszöbölési szerepe volt abban is, hogy Erdélyben — ha nagy áldozatok árán is — megegyezésre jutottak a cionista pártok.

Szófia, július 25. A bulgáriai általános cionisták a napokban tartották meg országos konferenciájukat, amelyen egyöntetűen azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy a kongresszus előtt helyrehozzák a kettészakadt klacionista front egységét. Felhívást fordultak úgy a klal-A, mint a klal-B csoporthoz, hogy kölcsönös koncessziókkal egyetérten, hogy a kongresszuson egyetemesen nyilatkozzék meg a klacionizmus

A terv megvalósítása Maniu. A Balkán-egyközföderáció felé vezető kintfetter, valamint a működés szférájának egyezmények Maniu hoztak. Nem tudjuk, amelyet Maniu a külügy küldeni akar, a Habsburgok foglalkozni fog-e a tervével is. Mindenese hogy okfejtéseinek konföderáció megvalósított hét államnak jár érvel, hogy politikai államok között csakis enyhíthetők, ha tervben lévő gazdasági együtt Maniu memorandumát ségességnek fog minősírja Munteanu — hogy tetni fogja hatását zásokban is. Az embernek a felmerült kérdések megoldása bizonyos vel jár. Mindenekelőtt határozottan állítja: a romániai Románia számára a lehető legjobb megoldás volna lehetséges, ha a követelnék. Hasonló hogy egy a liberális párt közé ékelt kormány

SZERKESZTŐ ÜZENETEK

L. A., Reghin. Az Istenkeresők a Kárpátok alatt egyelőre csak az Uj Keletben folytatódnak jelenik meg. Am azonban a regény ily módon való közlése fejezést nyert, két héten belül könyv alakban is kapható lesz. Sziveskedjék annak idején érre vonatkozó közleményeinket figyelmesen kísélni. A könyv természetesen az Uj Kelet könyvosztályában is kapható lesz.

L. B.-né, Baia Mare. Levélben válaszoltam Leendő anyáknak kellő figyelmet fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ami legegyszerűbben a reggeli közismert természetes „Ferenc József” serviz használata által — reggel, éjjel, és mindenkor egy fél pohárral — érhető el.

Maniu szerkesztés

Bucuresti, július 25. Az Adeverul mai száma, a lap erdélyi külföldi diutját kommentálja, hogy Maniu ez az országba, sőt lehet ma nap folyamán Cion formációnk, hogy a volt elnöke nem üdül megerősítést nyert. Fő tétjét célzta a volt és prágai utja. Hazafolytatni fogja ez irányú nemzetközi viszonylati belpolitikai vonatkozás

Hazatérése után a központi kérdése foglalkoztatni. Az első a Habsburgok ügye. Ezzel kapcsolatos memorandumot szerkesztés európai államok mainak meg fog küldeni, hogy a Habsburg-házjára való restaurálására egy újabb impetust adni. A volt császárszársai elsősorban az utóbbi nemzati érvényesülési memorandum nem tiltamatív jellegű lesz. A terv iratáról Maniu nem és politikai anyamellyel érveit alátámasztja, hogy informálja a többi országokat a múlt összes vonatkozó esetleges uralkodó megfontolásokról. A valóság ismerője a háború viszonyainak és már csak azért is megalapozottan megalapozottan komoly tekintéllyel re-

A második probléma foglalkozik a dunai cionizmus kérdése. A Maniu utól származik, a vetette fel ezt a gondolatot, hogy a miniszterelnök az állami működése alapján lehetne realizálását. A konföderáció Ausztriát, Csehszlovákiát, Magyarországot, Bulgáriát és Romániát — azaz Európa és a Dunai államait.

A terv megvalósítása Maniu. A Balkán-egyközföderáció felé vezető kintfetter, valamint a működés szférájának egyezmények Maniu hoztak. Nem tudjuk, amelyet Maniu a külügy küldeni akar, a Habsburgok foglalkozni fog-e a tervével is. Mindenese hogy okfejtéseinek konföderáció megvalósított hét államnak jár érvel, hogy politikai államok között csakis enyhíthetők, ha tervben lévő gazdasági együtt Maniu memorandumát ségességnek fog minősírja Munteanu — hogy tetni fogja hatását zásokban is. Az embernek a felmerült kérdések megoldása bizonyos vel jár. Mindenekelőtt határozottan állítja: a romániai Románia számára a lehető legjobb megoldás volna lehetséges, ha a követelnék. Hasonló hogy egy a liberális párt közé ékelt kormány

Maniu memorandumot szerkeszt a Habsburgok restaurálása ellen

A volt miniszterelnök Clujon

Bucuresti, július 25. (Az Uj Kelet tud.) Az Adeverul mai számában Vasile Munteanu, a lap erdélyi szerkesztője, Maniu külföldi diuját kommentálja. Clujon úgy tudja, hogy Maniu e hét végén visszatér az országba, sőt lehetséges, hogy még a mai nap folyamán Clujon lesz. Az az információ, hogy a nemzeti parasztpárt volt elnöke nem üdülni ment a külföldre, megerősítést nyert. Fontos kérdések elintézését célozta a volt miniszterelnök bécsi és prágai útja. Hazatérése után Maniu folytatni fogja ezirányú tevékenységét egy nemzetközi viszonylatban, mint a kérdés belpolitikai vonatkozásaiban.

Hazatérése után a dunai medence két központi kérdése fogja Maniut foglalkoztatni. Az első a Habsburgok restaurációjának ügye. Ezzel kapcsolatban Maniu memorandumot szerkeszt, amelyet az összes európai államok külügyminisztériumainak meg fog küldeni. Maniu úgy véli, hogy a Habsburg-háznak Ausztria trónjára való restaurálása esetén Közép-Európára egy újabb imperializmus fog nehezedni. A volt császárok reakciós törekvései elsősorban az utódállamokban keresnek majd érvényesülési lehetőséget. A memorandum nem tiltakozó, hanem informatív jellegű lesz. A bécsi külügyminisztérium irattárából Maniu bőséges történelmi és politikai anyagot hoz magával, amellyel érveit alátámasztja. Maniu célja az, hogy informálja a világ közvéleményét a múlt összes vonatkozásairól és a Habsburgok esetleges uralmával kapcsolatos megfontolásokról. A volt miniszterelnök alapos ismerője a háborúelőtti Közép-Európa viszonyainak és így memorandumában már csak azért is megtámadhatatlan erőlködést megfogalmazott, mert szerzője komoly tekintéllyel rendelkező politikus.

A második probléma, amellyel Maniu foglalkozik, a dunai államok konföderációjának kérdése. A konföderáció terve Maniutól származik, aki öt évvel ezelőtt vetette fel ezt a gondolatot. A volt miniszterelnök az államok gazdasági együttműködése alapján lehetségesnek tartja a terv realizálását. A konföderáció magában foglalná Ausztriát, Csehszlovákiát, Lengyelországot, Magyarországot, Jugoszláviát, Bulgáriát és Romániát, vagyis Közép-Európa és a Duna-medence összes államait.

A terv megvalósításáért harcolt eddig is Maniu. A Balkán-egyezmény, amelyet a konföderáció felé vezető első lépésnek tekintettek, valamint a népek közötti együttműködés szférájának kibővítését célzó egyezmények. Maniu hozzájárulásával találkoztak. Nem tudjuk, hogy a memorandum, amelyet Maniu a külügyminisztériumoknak küldeni akar, a Habsburg kérdésen kívül foglalkozni fog-e a dunai konföderáció tervével is. Mindenesetre nincs kizárva, hogy okfejtéseinek konklúziójaképpen a konföderáció megvalósítását fogja a fent jelzett hét államnak javasolni. Maniu azzal érvel, hogy politikai ellentétek az egyes államok között csakis abban az esetben enyhíthetők, ha tervszerűsítik a közöttük lévő gazdasági együttműködést, amelyet Maniu memorandumában történelmi szükségességgnek fog minősíteni. Valószínű — írja Munteanu — hogy Maniu akciója éreztetni fogja hatását belpolitikai vonatkozásokban is. Az emberek foglalkozni fognak a felmerült kérdésekkel, amelyeknek megoldása bizonyos feltételek teljesítésével jár. Mindenekelőtt is Maniu környezete határozottan állítja: új külpolitikai orientálódás Románia számára még akkor sem volna lehetséges, ha ezt egyesek kitartóan követelnék. Hasonlóképpen úgy tudja, hogy egy a liberális és a nemzeti parasztpárt közé ékelt kormány-formáció teljesen

ki van zárva. Egy ilyen kormány a belpolitikai valóságok brüszkizését jelentené és ezt annyira figyelembe vették, hogy a tervről véglegesen lemondottak. Az idők parancsoló szükségessége az ország demokratikus megalapozottságának kiépítését követeli. A Habsburg restauráció rövidesen befejezett tény lesz. Franciaország és

a kisantant államok minden tiltakozása ellenére, mert a reakciós osztrák kormány ezen a téren éppúgy fog eljárni, mint a hitlerista rezsim a fegyverkezések kérdésében. Ennek megtörténte után meg fog mozdulni Magyarország is. A budapesti lapok „a történelmi dagály lázáról” beszélnek. Ami egyértelmű új és erőteljes revizionista kampánnyal. Maniu környezetében felvetik a kérdést: milyen politikát állít szembe a román állam az imperialista törekvésekkel? Jobboldalit? Ez egyenesen tragikus volna. A diktatúrák tapasztalata mutatja, hogy fasiszta államok képtelenek az egymással való közreműködésre. Amíg egyesek olasz-német koalícióra számítottak, vagyis a fasiszmus internacionáléjának megteremtésére, a valóság azt mutatja, hogy az imperialista Róma az imperialista Berlin ellen foglal állást. Ezzel szemben a demokratikus országok egyre erőteljesebben hangsúlyozzák ki barátságukat és

Megmozdult Görögországban a monarchista restaurációt ellenzők frontja

A patraszi dohánygyár munkásai sztrájkbaléptek

Athén, július 25. (Rador.) A köztársasági rendszer hívei elhatároztak, hogy nagy népgyűlést tartanak a restauráció elleni küzdelem bevezetéséül. Egyidejűleg a patraszi dohánygyár munkásai sztrájkbaléptek a restaurációs

tervek elleni tiltakozás jeléül. Hasonló okból több piruszi, athéni és szaloniki szindikátus ma sztrájkot proklamált. A rendőrség betiltott mindennemű összejövetelt.

Tilea volt alminiszter belép a cuzista pártba?

Valjean ujjaalakítja a volt Goga-féle nemzeti agrárpártot

Bucuresti, július 25. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok szerint a Cuza-Goga fuzió távolról sem hozta meg egyik frakció számára sem azt a nagy belső megelégedést és külső lehetőséget, amelyekre számítottak. Jasiban, a fuzió centrumában egyszerre két irányban is megnyilatkozik az elégedetlenség. Egyrésztől az intranzigens cuzisták mozgolódnak. Az egyesületek azon a címen történt, hogy mindkét frakció ugyanazon nacionalista célkitűzéseket tartja szembe előtt. Ezzel szemben kiderült, hogy mentalitás és taktika tekintetében a fuzionált párton belül mélyreható különbségek állnak fenn. A cuzisták szélsőséges intranzigenciájával szemben áll a gogisták mérsékelt taktikája. A fuzió

megvalósításához, amely a gogisták szerint egy „kormányzó párt” megteremtését célozta, vízzel kellett felhígítani a cuzista intranzigencia borját. A keresztény nemzeti párt programját olyképpen állították össze, hogy Cuzaának fájdalmas koncessziókat kellett tenni különösképpen a kisebbségek kérdésében. Igaz ugyan, hogy Cuza mossa kezét és amikor ezzel kapcsolatosan szemére vetették, hogy egyszerre disztigválni tud a zsidók különböző kategóriái között, azt válaszolta: „akármelyik kategóriába is tartozzék, csak „jidan” marad, ez a válasz azonban a szélsőséges cuzistákat nem elégti ki. Ezek, különösképpen pedig az ifjúság vezetői, változatlanul elégedetlenek és csak messzemenő koncessz-

Hüüéses megbetegedések, rheumás

és köszvényes bántalmak esetén fényesen bevált a Togal-tabletta. Togal kiválasztja a húgysavat. Erősen bakteriumölő! Minden gyógyszerárban és drogériában. Lei 52.- és 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény!

együttműködési vágyukat.

Igy gondolkoznak Maniu környezetében és logikus konklúzióképpen a közös bécsi horizonttal szemben minél demokratikusabb és az ország nagy társadalmi bázisára támaszkodó belpolitikát követelnek. Az imperialista rohamokkal szemben, amelyek az országot fenyegetik, olyan politikát kell inauguralni, amely a tömegek hozzájárulását bírja és amely nem nélkülözi az erdélyi vezetők autentikus közreműködésének jellegét sem.

szíók árán fogadták el az új programot. Egy ilyen koncesszió volt például az, hogy formailag fenntartották a cuzista ifjúság külön pártkereteit a kékingekkel és a kamposkereszttel.

Egy „választási üzlet”

A fuzió mégis létrejött, mert Cuza számot vetett azzal, hogy a jelenlegi politikai körülmények között egyedül nem tudja állni a harcot. Az utóbbi időben nacionalista konkurrenciak utótték fel fejüket, amelyek még nálánál is ortodoxabb nacionalizmust hirdettek. Ezen felül Goga elhozta magával a hatalomrajutás varázslatát. Goga viszont jasi politikai körök szerint „választási üzletet” kötött a fuzió révén. A csucsa bárd szavazatainak tetemes szaporodását várja a fuziótól és azt reméli, hogy idővel sikerülni fog felszívni a cuzistákat a régi gogista párt kereteibe.

Petrovici professzor egyik vezetője az elégedetleneknek. A volt közoktatásügyi miniszter a gogisták jasi szervezetét vezette. A fuzió után a jasi tagozat elnöksége Cuza professzornak jutott azon az alapon, hogy a legutóbbi választásokon a gogisták kevesebb szavazatot kaptak, mint a cuzisták. Hasonló helyzetben volt Petrovici néhány évvel ezelőtt a nemzeti parasztpártban. A jasi párttagozatot Costachescu vezette. Petrovici az ilfovi tagozatba kérte felvételét, de nem érezte jól magát, mert Jasi az ő hazája, ott működött két évtizeden keresztül, ott vannak a barátai. Végül is elment a pártból. Valószínűleg így fog tenni ezalkalommal is.

Egyes bucaresti lapok szerint Vasilescu Valjean, volt kamarai alelnök, aki nem követte Gogát a keresztény nemzeti pártba, újabban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a nemzeti agrárpárt egyáltalán nem oszlott fel. Ennélfogva felhívja mindazokat, akik a párthoz tartozóknak érzik magukat, hogy jelentkezzenek nála. A párt rövidesen megtartja alakuló gyűlését, amelynek időpontját szeptember 15-ben állapították meg.

Másrésztől a Patria azt az érdekes hírt közli, hogy Tilea volt miniszterelnökségi alminiszter és politikai barátai, akik elégedetlenek a Frontul Románesc irányításával, közelebből felvételüket kérik a gogista-cuzista pártba.

Rónaszék (Coștiui) gyógyfürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramuresi Astra-között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Coștiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk szíves megbizottjához.

XIX. cionista világkongresszus Luzern, 1935 augusztus-szeptember

- Kongresszusi közlemények:
- Jelentések a 19. kongresszusra:
 - A cionista exekutívé jelentése (héberül, angolul vagy németül)
 - A Keren Hajjeszód jelentése (héberül, angolul vagy németül)
 - A Keren Kajemeth jelentése (héberül, angolul vagy németül)
 - Hivatalos Kongresszeitung:
 - héber kiadás;
 - német kiadás

megjelenik minden nap a kongresszus és a Jewish Agency for Palestine Counciljének tanácskozási alatt.
 - A kongresszus és a Council gyorsírói jegyzőkönyve
 - héber kiadás
 - német kiadás

Ára: 4.50 svájci frank

Előfizetési ára: 4 svájci frank

Ára: 9 svájci frank

A fenti közlemények megrendelhetők a kongresszus irodájánál, melynek címe: Büro des 19. Zionistenkongressses LUZERN, Postfach Bahnhof. Romániai cím: M. Abraham Cernaui, Str. Iancu Florilor 11.

...le, a tudós magyiparos...
...asszonnyal, a hadsereg...
...felismeri Hanau asszony...
...ól az ismeretségből szü...
...alkozás, amelynek meg...
...oniása a háboru után...
...tétének egyik legika...
...épezi.

...gfelelő eszköz után ku...
...gga kürtötheti társadal...
...dasági nézetét. Hanau...
...akar alapítani, hogy be...
...párisi tőzsdére, amelye...
...zott. Találkozásuk mind...
...ghozta a megoldást. Ha...
...gróf pénzével vállala...
...egy pénzügyi szaklapot...
...du Franc-ot. Millió és...
...gár olvasta mohó éber...
...an kapta „esalhatatlan...
...növekedhez. És a lap ki...
...ember került Hanau...
...hatása alá, aki ugyszöl...
...s királyzóje lett a páris...
...alat is egyszerűen pros...
...akultak a vidéki főko...
...orlátlan bizalommal biz...
...asszonyra. Azután be...
...enteljes, csunya buka...
...örtönbe juttatta. Enne...
...artoznak a riport monda...
...asszony a börtönből...
...dte magát. De a nagy...
...részen pénzügyi ni...
...surnalisztikai tevékenys...
...ellenségévé lett, legy...
...u és hihetetlen energi...
...u asszony nem tudta...
...a szegényét. Az er...
...agról és hatalomról, sem...
...u asszony a halálba m...

választás
ok között
...gységének helye...
...00 százaléka ve...
...sztásokon

...pártok ajánlatát, azzal...
...szükségnek tartják b...
...erjét. A centrum mag...
...onista csoportok köré...
...és ellenszenvet váltott...
...lója a választási harc...
...em vezetett eredmény...
...mindenáron való harc...
...edett. A Renasterea is...
...ésesen támadja a cent...
...gy a Renasterea-csopt...
...val együttes progress...
...bi klacionistákkal szer...
...küzelemben. Ilyen kör...
...s küzdelem jegyében fe...
...gresszusai választás...
...án tartanak meg a R...
...rinzak a többi tartom...
...ett egységes választ...
...és a választási harc...
...epe volt abban is, ho...
...gy áldozatok árán is...
...ak a cionista pártok...
...A bulgáriai általam...
...an tartották meg orsz...
...at, amelyen egyöntet...
...ltak kifejezést, hogy...
...helyrehozzák a kett...
...ont egységét. Felhív...
...al-A, mint a klial-B...
...sönös koncessziókkal...
...a kongresszuson egy...
...neg a klacionizmus

KESZTŐ
LETEK

...z Istenkeresők a Kár...
...sak az Uj Keletben...
...jelenik meg. Am...
...ymódon való közlése...
...étehen belül könyvalak...
...éveskedjék annak ide...
...ményeinket figyelem...
...mészetesen az Uj Ke...
...kapható lesz.
...e. Levélben válaszoltu...
...nak kellő figyelmet...
...gy bélműködésük re...
...gegyszerűbben a rég...
...tes „Ferenc József”...
...által — reggel, éh...
...rral — érhető el.

SPORT

A Bucuresti Makabi a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában?

Cluj, július 25. (Az Uj Kelet tud.) Az ország sportközvéleményének régi sérelme az a rendszer, amely a Nemzeti Bajnokság B) csoportjainak győztesét az A) csoportból kiadó utolsó helyezéssel a selejtezőre állítja ki. A B) csoportok győztese végigjártassa csoportjában a küzdelmet, első helyen végez, majd a csoportgyőztesek küzdelméből is győztesként kell kikérülnie. Ezután a szabályok értelmében a Nemzeti Bajnokság A) csoportjának utolsó helyén végzett csapatával áll ki selejtezőre.

Kétség sem férhet hozzá, hogy ez a rendszer amilyen igazságtalan, éppoly sportszerűtlen is. Romániában például a B) ligában csoportonként nyolc együttes játszik. Tehát a győztes — minthogy a bajnokság kétfoldos — tizenegy mérkőzést, majd az öt alcsoportgyőztes újabb selejtezőt játszik, illetve nyolc mérkőzést, tehát összesen tizenegyet. Miután azonban a ranglétra minden fokán keresztül és a tűzpróbát sikeresen állta meg, ahelyett, hogy mint minden közép-európai országban elfoglalná az öt-kétszázadik megillető helyet az A) ligában, újabb selejtezőre kell kiállnia azzal az utolsó helyen álló együttesel, amely a bajnoki évad folyamán bebizonyította, hogy képességei alapján nem az első ligába való.

Ez a rendszer most, hogy a kérdés sürgős aktualitást nyert a Jui (mint B) csoport győztes) és az utolsó helyen végzett AMTE között eldöntésre kerülő selejtező mérkőzéseket, bucaresti illetékes sportkörökben komoly tárgyalások anyagát képezi. Arról, hogy a Jui minden további nélkül bekerüljön és az AMTE kiessen, valamint hogy az utolsó előtti helyezett játszó selejtezőt a B) csoportgyőztesek második helyezéssel — amit az reális volna —, az idén nem lehet már szó. Hogy azonban a kérdést az igazságnak és a sportszellemnek megfelelőleg oldják meg, olyan alapot keresnek, amely a jelenben minden irányban igazságot tegyen, de biztosítsa azokat az egyesületet is megérdemelt jutalmukról, amelyek egy évi szorgalmas munkájuk révén a labdarugás élére kerültek. Ezért olyan tervet készítettek, hogy az A) liga létszámát emeljék fel tizenegyre, mely esetben az AMTE bentmarad, míg a hiányzó két B) csoport selejtezőinek első és második helyezettje edná. Minthogy az első helyen behozhatatlanul a Jui áll, a petroseni csapat volna az egyik. A második hely kérdése csak vasárnap dől el. Ha a Phönix vasárnap győz Brailában a Dacia Unirea ellen, úgy a második; ha ellenben kikap és a Makabi Sibiu-ban legyőzi a HTV-t, ez esetben a Makabi a második és a bucaresti zsidó csapat kerül be az első ligába a papírforma szerint ez utóbbi feltevése a valószínű.

A létszámemelés azonban még korántsem befejezett ténny. Ebben a kérdésben az utolsó szót az augusztus elején Bucarestben összehívott Legfőbb Tanács (Consiliul Federal) fogja kimondani.

Victoria vagy Transilvania változtatja nevét a cluji Romania. Ismeretes, hogy a Consiliul Federal legutóbbi ülésén a többek között a Romániát is kötelezte arra, hogy nevét megváltoztassa. Minthogy annak idején a megváltoztatás legvégső dátumát augusztus 3-án állapították meg, a Romania rendkívüli közgyűlést hív össze, amelyen ebben az irányban dönteni fognak. Hir szerint az egyesületet Victoria vagy Transilvania fogják megváltoztatni.

Drótkerítést kap a cluji futballpálya. Bucarestből jelentik: A labdarugószövetség végrehajtóbizottsága egyik legutóbbi ülésén megemlítette egyik előző diszpozícióját, melynek értelmében az ország összes futballpályáit, amelyeken nemzetibajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le, a játékosok és bírók testi épségének könnyebb biztosítására magas drótkerítéssel kell körülvenni. Minthogy ez a rendelkezés Clujra is vonatkozik, a helyi futballpályán az őszi szezonban már drótkerítés mögött fogják a bajnoki mérkőzéseket játszani.

USA—Németország 4:1. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok 4:1-re győzött Németország ellen a Davis-cup zónaközi döntőjében. Ma Allison 6:1, 7:5, 11:9 arányban legyőzte Henkelt és Dodge is győzött Gramm ellen 0:6, 9:7, 8:6, 6:3 arányban.

KÜZGAZDASÁG

Az iparfelügyelőségek ellenőrzik a nemzeti munkavédelmi törvény végrehajtását

Ujabb bírságkivadások várhatók. Az etnikai származásnál az egyéni beállást veszik alapul. Szigorúan ellenőrzik a külföldi alkalmazottak munkabeosztását

Cluj, július 25. (Az Uj Kelet tud.) A román munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasítása arra kötelezte a magánvállalatokat, hogy alkalmazottaikról kimutatást készítsenek, amelyben az alkalmazottak munkabeosztását, fizetését és etnikai származását is fel kellett tüntetniük. A vállalatok ennek a felhívásnak eleget is tettek és a kérdőpontokat legjobb tudásuk szerint töltötték ki. Amennyiben a kimutatások elkészítése nem mindenben fedte a kormány elgondolását, az illető vállalatokra súlyos bírságokat róttak ki. Ezeket a bírságkivadásokat az érdekelt cégek a legtöbb esetben contestációval támadták meg arra való hivatkozással, hogy

a nemzeti munkavédelmi törvény szövege a kormány által alkalmazott büntető szankciókat nem tartalmazza.

Ez azonban csak az első részét képezi a román munka védelméről szóló törvény végrehajtási következményeinek. A vekszatúrát folytatva azzal kezdődik, hogy a vállalatok által beterjesztett kimutatásokat a kormány megüldötte az illetékes iparügyi felügyelőségeknek azzal az utasítással, hogy

a kimutatásokban felüntetett adatok valódiságát a legszigorúbban vizsgálják felül

és amennyiben azok a tényleges helyzetnek nem felelnek meg, tegyenek jelentést a miniszteriumnál. Természetes ezeket a jelentéstételeket újabb bírságkivadások fogják követni.

Az iparügyi felügyelőségek ezt az ellenőrzést már hónapokkal ezelőtt megkezdették. Jellemző, hogy

a felülvizsgálat már nem terjeszkedik ki a mai helyzetre,

vagyis az iparügyi felügyelőségek nem kutatják azt, hogy az alkalmazottakra vonatkozó kimutatások elkészülte óta az egyes vállalatok tisztviselői és munkásai sorában úgy a végrehajtási utasításban előírt kategóriák, mint az etnikai megoszlás szempontjából milyen eltérések következtek be. hanem a felügyelőségek ellenőrzése csak annak a megállapítására szorítkozik, hogy a kimutatások adatai helytállóak voltak-e, vagy sem? Minthogy maguk az iparügyi felügyelőségek sem kaptak konkrét utasítást arra nézve, hogy a nemzetiségi hovatartozás milyen

Aradi híradás szerint a „GAZDÁK” Általános Biztosító Részvénytársaság (Agronomul) f. hó 23-án rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az alaptőkének 8 millió lejre 12 millió lejre való felemelése határozatotott el. Mint értesülünk, az új kibocsátás teljes lejegyzése az intézethez közelálló egyének részéről már eleve biztosított.

ARLEJTÉSEK. Augusztus 16-án Baile Buzias községében hivatalos helyiségében árlejtés útján vállalatba adják a községi óvoda építési munkálatait. — Augusztus 8-án a satmari prefektúrán árlejtés útján vállalatba adják a prefektúra épületének csatornázási munkálatait. — Julius 26-án a zsláui állami kórház gazdasági hivatalánál árlejtés útján adják vállalatba az 1935—36 költségvetési évre a tejszállítást. — Augusztus 22-én a brasovi városházán árlejtést tartanak egy 32 m. hosszú önműködő tüzoltólétra beszerzése céljából. — Julius 26-án a timisorontali prefektúrán árlejtést tartanak egy Röntgen készülék beszerzése céljából. — Augusztus 14-én a tárnavamica megyei Boian község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 2 ezer darab fenőfő értékesítése céljából. — Augusztus 13-án a cluji primarius árlejtést tartanak 10 ezer kgr. alumíniumszulfát beszerzése tárgyában. — Augusztus 5-én a sibui állami kórház gazdasági hivatalában árlejtést tartanak hus, fűszer, liszt és tej szállítása céljából. — Augusztus 13-án a gheorgheni városházán árlejtést tartanak a város tulajdonát képező villanytelep részére szállítandó 54.872 lej értékű villanykörte beszerzése érdekében. — Augusztus 17-én a ciucmegeyi Remetea község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 2500 köbméter fenőfő értékesítése céljából. — Julius 30-án a zsláum megyei Nusalau község hivatalos helyiségében árlejtés

kritériumok alapján döntsék el.

az etnikai származás ellenőrzésénél első sorban magának az alkalmazottnak a saját bevallását veszik alapul,

azonban ugyanakkor tekintettel vannak a névelésre, vallásra és anyanyelvre is. Ha a felügyelő közegek úgy találják, hogy az alkalmazott a nemzetiségi adatokat önkényesen írta be a kimutatásba, vagy pedig az alkalmazottak bevallását az ellenőrök nem tartják elfogadhatónak, akkor az iparügyi felügyelőség

az illető vállalat összes alkalmazottaitól sajátkezűleg aláírt nyilatkozatot követelhet,

ugy az etnikai származásra, mint a többi kérdőpontra nézve.

Ezen vizsgálatok folyamán különös szigorral ellenőrzik a külföldi alkalmazottaknak a vállalatnál betöltött munkakörét. A törvény végrehajtási utasítása tudvalevőleg pontosan előírja, hogy melyik kategóriánál hány százalékban szabad külföldi állampolgárt alkalmazni. Ilyen kategóriák: a központi adminisztrációs személyzet, a felsőbb technikai személyzet, alsóbb műszaki személyzet, munkások stb. Előfordulhat az az eset, hogy az alkalmazottó vállalat például egy külföldi műszaki szakemberét adminisztrációs személyzet kategóriájában tünteti fel, mivel a műszaki személyzetnél a román alkalmazottak százalékaránya kedvezőtlenül alakul. Amennyiben az iparügyi felügyelőség ily eseteket tapasztal, jegyzőkönyvet vesz fel, melynek nyomában igen súlyos bírságkivadás következik.

Tekintettel arra, hogy a nemzeti munkavédelmi törvény ezeket a kategóriákat nem ismeri, hanem általánosságban beszél a román alkalmazott védelméről,

a törvény végrehajtásával megbízott legfelsőbb tanács ezeket a bírságkivadásokat törvényesen megindokolni nem is tudhatja.

Ez a magyarázata annak, hogy a legtöbb ily bírságkivadás indokolás nélkül történik, noha az indokolás mellőzése kifejezetten törvénysértést jelent. Természetes, hogy a megbírságot vállalatok ezeket a bírságkivadás jegyzőkönyveket is tömegesen contestációval támadják meg.

utján vállalatba adják három iskolaterem építési munkálatait. — Julius 28-án a cluji erdőgazdálkodásnál árlejtés útján értékesítik a hunedoaramegyei Clopotiva község tulajdonát képező 61 hektár fenőerdő faanyagát. Julius 29-én a satmarmegyei Baia Sprie város hivatalos helyiségében árlejtés útján vállalatba adják az állami iskola 8 tanteremmel való kibővítési munkálatait. — Augusztus 3-án az aradmegyei Irates község hivatalos helyiségében árlejtés útján bérbe adják a vadászati jogot. — Julius 27-én a ciucmegeyi államépítészeti hivatalban árlejtést tartanak a Mercurea Ciuc—sánmartini országút 13 és 17-es számú hídjainak javítási munkálatait vállalatba adása érdekében. — Augusztus 8-án a satmari prefektúrán árlejtést tartanak a megyeháza központi fűtésével való felszerelése céljából. Előirányzat 2 millió 477 ezer 700 lej. — Augusztus 5-én az aláuli törvényszék hivatalos helyiségében árlejtést tartanak 758 köbméter tűzifa beszerzése céljából. — Augusztus 9-én a trescaunemegyei Martinis község hivatalos helyiségében bérbe adják a község vadászati jogát. — Augusztus 2-án a Timisoara városházán árlejtést tartanak 1000 kgr. gépjármű, 500 kgr. transzformátorolaj, 1000 kgr. lagerolaj és 12 ezer kgr. dinamoolaj beszerzése céljából. — Augusztus 13-án a timisoarai városházán árlejtést tartanak 2 ezer darab nit-kötés beszerzése céljából. — Julius 29-én a cluji VI hadtest parancsnokságánál árlejtést tartanak drót, és egyéb anyagok beszerzése céljából. — Julius 30-án a cluji közegészségügyi felügyelőségnél árlejtést tartanak napi 350 liter tej szállítása céljából. — Augusztus 27-én a bistriai helyi parancsnokságánál árlejtést tartanak 142 ezer kgr. másodosztályú marhahús, 350 kgr. sertéshús, 250 kgr. bárányhús, 11.300 kgr. sózott szalonna, 25.000 kgr. füstölt szalonna,

Takarékossági könyvecskére

Petrol-gázfűzőt, fagyaltgépet, evőeszközt, konyhaedényt, lveget, porcellánt legolcsóbban

Moskovits & Comp. Cluj
(Főpostával szemben)

1000 kgr. zsir és 200 kgr. kolbász beszerzése céljából. — Julius 26-án a Caransebesi városházán árlejtést tartanak egy 2500 l. irtartalmu öntöző autó beszerzése céljából. Augusztus 5-én a zsláui városháza gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 729 köbméter gyertyán tűzifa értékesítése céljából. — Augusztus 12-én a sigheci elme-gyógyászati intézet gazdasági hivatalában árlejtést tartanak napi tejszállítás céljából. — Augusztus 17-én az aiudi szanatóriumban árlejtést tartanak liszt, hus és fűszer cikkek beszerzése érdekében. — Augusztus 22-én a huédini (Cluj megye) városházán árlejtést tartanak egy földalatti benzinkút építési munkálatainak vállalatba adása érdekében.

A Banca Nationala két vállalat számára javasolja a buzakivitel monopóliumának megadását. Bucarestből jelentik: Két bucaresti cég, a Continexport és a Dreyfus, javaslatot terjesztettek a kormány elé, kérve a buzakivitel kizárólagossági jogát a devizák előzetes folyósítása ellenében. A Tempo szerint a megoldást a Banca Nationala magáévá tette a következő feltételek mellett: A koncessziót élvező két cég előre beszolgáltatná a devizákat, viszont az ők előnyükre 17.000-ról 22.000 lejre felemelnék a kivitel jutalmakat vagononként és az egyes állomásokkal szemben fennálló előnyök a két cég javára szolgálnának.

Gabonával fizetünk Angliának. Continescu miniszter tegnap telefonon beszélgetést folytatott a Londonban tárgyaló román delegációval, amely kérte, adjon a miniszter választ, szeptember 15-ig módjában lesz Angliának az adósságok számlájára 5000 vagon búzát és 3000 vagon árpat szállítani. A miniszter ezt megígérte, majd más utasításokat adott a delegációnak, amely reméli, hogy néhány napon belül kedvezően fejezi be tárgyalásait, folytatva utját Berlinbe.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyeszeri közlésért egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legtöbb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak egy továbbítunk, ha portófelvétel mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mare” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 118.

Használt, de jókarban levő pázskasütő-berendezést keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej — házhoz szállítva is — kapható Schwartz Ignácnál Str. Iasilor 9.

Kiadó aug. 1-re két szoba-konyha, fűdőszobás lakás. Str. 83 Infanterie 12.

Két nagy üres szobát keresünk sürgősen augusztus 1-re. Cimeket a kiadóba.

3 szobás parkettes, fűdőszobás lakás két különbejárattal kiadó. Moşilor 54.

Ajuzó gép, majdnem új, olcsón eladó. Terkeltaud M. Oradea, P. Mihai Viteazul 5.

I. Silone: Fontamara

A Marsica földhöztapadt parasztjainak, akikre Mussolini büszke, mert csak egyszer esznek naponta, szines életleírása a faszizmus uralma alatt.

Ára 60 lej

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Látó

Bucuresti, július meg a Calea Victoriei ben, odafordult a természetesebb hangját: — Mondja kérem,

feketebörze? A rendőr ránézett, húzta a szemöldökét:

— Hogy mondta?

— A feketebörze.

A rendőr elővett

pozni kezdett s végül

követségeket, közhiv

börzét nem találta.

telességet lelkismer

jeientette:

— Nem létezik!

s megszünt...

— Hogy ne létezz

vidéki, aki pontos

voit affelől, hogy a

most már így kérde

— Azt mondták,

van a rendőrprefekt

— Szembe a pre

rendőr nagy szemek

néhány nőruha üzle

sage Villacros... én

csak valamelyik ruh

nem tudom, ha ott v

tudnám.

A jámbor vidéki

indult s már arra go

zettek, közben le is

kuráról, mialatt a r

ért, amelynek épülő

nyulkál.

Megkérdezett talá

— Mondja, legyens

felé a feketebörze?

— Itt van — válas

— Hol itt?

— Eppen itt, ön e

Villacros Passagera m

Most meg a vidéki

csodálkozik. Nézett,

hogy mit gondoljon,

zét, csak járólékek

akarta, hogy már az

zett, egyike legyen a

selőinek.

— Jöjjön csak után

dálkozni vidékihez. S

régebben „Macca”-na

Itt működik a fekete

munkaidő 8—1 és 3—

den olyan intézmény

vékenység folyik. Va

A vidéki tíz perc a

gen valuta s most m

nczett. Délelőtt 11 ór

„munka” javában fe

diszkrétén tárgyaltak

cára kiterpeszkedő ká

talainál néhányan tö

dét isznak, miközben

colják a cipőiket. Uo

nak keresztül rikolt

fontokat ropogtat át

zete...

A vidéki az átjár

kerül ki a feketebörze

Bankkal találja magá

egy rendőr posztól s a

felé mormogja:

— A feketebörze ug

folyósó a rendőrkves

Bank között.

Egyébként a fekete

Bank között a legjobb

Hisz mind a két inté

Kossági ecskére

...altgépét, evőszékét,
...get, porcellánt leg-
...bban

Comp. Cluj

...al szemben)

...gr. kolbász beszerzése
...kán a Caransebesi vá-
...ortanak egy 2500 l.
...ő beszerzése céljából.
...latnai városához gaz-
...lejtést tartanak 729
...zifa értéksítése cél-
...12-ikén a sighthi elme-
...gazdasági hivatalában
...pi tejszállítás céljából.
...az audi szanatóriumban
...t, hus és fűszer cikkek
...— Augusztus 22-ikén
...városához árlej-
...alatti benzinkút építési
...ba adása érdekében.

...két vállalat számára
...tel monopóliumának
...ból jelentik: Két bucu-
...port és a Dreyfus, ja-
...a kormány elé, kérve
...gossági jogát a deví-
...sa ellenében. A Tempo
...Banca Nationala ma-
...zó feltételek mellett: A
...cég előre beszo-
...szint az ök előnyükre
...felemelnék a kivitel
...ent és az egyes álla-
...áll előnyök a két cég

...Angliának. Continescu
...Donon beszégetést foly-
...árgyaló román delegá-
...adja a miniszter vá-
...g módjában lesz Ang-
...számlájára 5000 vagon
...árpát szállítani. A mi-
...majd más utasitáso-
...ak, amely reméli, hogy
...edvezően fejezi be tár-
...ját Berlinbe.

RO TÁRSASÁG

...szó 3 lej, vezte-
...b apróhirdetés 20 lej
...százalék kedvezmény,
...re fizetendő. Jel-
...bitünk, ha portébély-
...te van.

...eredménytelj követelt
...ással rendelkező „M-
...le Ferdinand 118.

...an levő pázskasitő-
...egvételre. Cim a ki-

...kóser tehén és bivaly-
...lva is — kapható
...Iasilor 9.

...szoba-konyha, fűrdő-
...fanterle 12.

...at keresünk sürgősen
...a kiadóba.

...fűrdőszobás lakás két
...Motilor 54.

...m uj, olcsón eladó
...P. Mihai Viteazul 3

...one:

...mara

...parasztjainak, akik-
...ert csak egyszer esz-
...telírása a fasizmus
...a alatt.

...lel
...könyvosztályában.

Látogatás a bucuresti Fekete Börzén

Bucuresti, julius 25. Vidéki ur állott meg a Calea Victoriein, a Picadillyvel szemben, odafordult a rendőrhöz s a viláig legtermészetesebb hangján megkérdezte:

— Mondja kérem, rendőr ur, hol van a feketebörze?

A rendőr ránézett a kérdezőre, összehuzta a szemöldökét, megvakarta fülebotját:

— Hogy mondta kérem?

— A feketebörze.

A rendőr elővette címjegyzékét s lapozni kezdett s végig böngészte az összes követségeket, közhivatalokat, de a feketebörzét nem találta. Végül is, mint aki kötelességet lelkiismeretesen teljesítette ki-jeleintette:

— Nem létezik! Talán volt valamikor, s megszűnt...

— Hogy ne létezne? — csodálkozott a vidéki, aki pontos utbaigazítást kapott volt affelől, hogy a feketebörze hol van s most már így kérdezte meg a rendőrt:

— Azt mondták, hogy éppen szembe van a rendőrprefekturával!

— Szembe a prefekturával?! — s a rendőr nagy szemeket meresztett. — Ott néhány nőiruha üzlet van... meg a Passsage Villacros... én nem tudok róla, ha csak valamelyik ruhaüzletben nincs, én nem tudom, ha ott volna, akkor biztosan tudnám.

A jámbor vidéki szomoruan tovább indult s már arra gondolt, hogy félre vették, közben le is mondott a karlsbadi kuráról, mialatt a rendőrprefektura elé ért, amelynek épülő betonváza az ég felé nyulkal.

Megkérdezett találmra egy járókelőt: — Mondja, legyenszives, hol van erre felé a feketebörze?

— Itt van — válaszolt az mosolyogva.

— Hol itt?

— Eppen itt, ön előtt — s ujjával a Villacros Passagera mutatott.

Most meg a vidékin volt a sor, hogy csodálkozzék. Nézett, nézett s nem tudta, hogy mit gondoljon, sehohsem látott börzét, csak járókelőket, s a véletlen úgy akarta, hogy már az első, akit megkérdezt, egyike legyen a fekete börze képviselőinek.

— Jöjjön csak utánam — fordult a csodálkozó vidékihez. S beléptek a Villacros, régebben „Macca“-nak nevezett átjáróba. Itt működik a feketebörze intézménye. A munkaidő 8—1 és 3—8 között, mind minden olyan intézménynél, ahol fokozott tevékenység folyik. Vasárnap munkaszünet.

A vidéki tíz perc alatt elvégezte a dolgát, amely hat hetet vett volna igénybe a Nemzeti Banknál, s boldogan megjegyezte:

— El kell ismernem, hogy a feketebörze a leggyorsabban működő pénzügyi apparátus Romániában. Jöttem, vettem s már mentem is.

— Ugy van — válaszolta a börze-ügynök, — a leggyorsabb és a leghumánusabb. Itt nincs szükség protekcióra, bakisra, itt megalkuszik, s ha akar vesz, ha nem, ugy is jó. Nélkülünk mivé válnának mindazok, akiknek sincsenek ismerősei a különböző bizottságokban?

A vidékinek már a zsebében volt az idegen valuta s most már nyugodtan körül nézett. Délelőtt 11 óra felé járt az idő, a „munka“ javában folyt. A valutazürek diszkréten tárgyaltak a vevőkkel. Az ucára kiterpeszkedő kávémerések apró asztalainál néhányan törökkávé és limonádét isznak, miközben cigánykölykök pucolják a cipőiket. Uccai árusok száguldanak keresztül rikoltozva, egy sarokban fontokat ropogtat át egy üzér a vevő kezébe...

A vidéki az átjáró ellenkező oldalán kerül ki a feketebörzéről s pont a Nemzeti Bankkal találja magát szembe. A sarkon egy rendőr posztól s a vidéki már csak befelé mormogja:

— A feketebörze ugy látszik egy átjáró folyósó a rendőrkvesztura és a Nemzeti Bank között.

Egyébként a feketebörze és a Nemzeti Bank között a legjobb viszony áll fenn. Hisz mind a két intézmény azonos célok

szolgáltatásban áll, csupán metódusaik különböznek...

Nagyon gyakori, hogy a két intézmény kölcsönösen kiszolgálja egymást. Mint két jó szomszéd.

Néhány nappal ezelőtt közismert egyetemi tanár külföldi gyógykurára készült. Beállított a str. Mauriciu Blankba levő devizahivatalba, ahol 8000 francia frank iránti kérvényét benyújtotta.

Amikor az egyetemi tanár néhány nap mulva megjelent a valutáért, a következő választ kapta:

— Aprobáltuk, hogy rendelkezék saját valuta felett.

— Ezt nem értem. Legyen szives ismételje meg valamivel világosabban, kérte a professzor.

— Nekünk sajnos, nincs frankunk, de

megengedjük, hogy önnek legyen.

— Szép maguktól, de ha lett volna, akkor nem jöttem volna magukhoz. Honnan vegyem én a frankot?

— Megveszi.

— Hol?

— Itt szemben, a Macca Passageban.

A professzor csóválta a fejét és ment és amint betette a lábát körülöfögték. Két perc, legfeljebb három alatt megkötötték az üzletet, másik 10 perc mulva a tanár ur ismét ott volt a Nemzeti Bankban, hogy beírassa az utlevélbe a valutát.

Sokan csodálkoznak afelett, hogy a feketebörze, amely tudvalegileg törvénytelen alapokon működik, nyugodtan folytathatja üzlelmit.

A dolgoknak magyarázata abban keresendő, hogy a Nemzeti Bank inspektorai maguk személyesen is meggyőződtek, hogy a furcsa nevű intézmény komoly ürt tölt be a mai körülmények között az állam életében, sőt néha szolgáltatokat tesz az államgépezetnek. Így például igen gyakran megtörténik, hogy maga a Nemzeti

Mi van a kormány átszervezésével?

Tatarescu miniszterelnök kétheti szabadságra megy

Bucuresti, julius 25. (Az Uj Kelet tud.) Tatarescu miniszterelnök tegnap este Sinaiból visszaérkezett a fővárosba, ahol a belpolitikai helyzettel kapcsolatosan hosszabb megbeszélést folytatott Inculetz és Antonescu miniszterekkel. Különböz intézkedéseket határoztak el. Inculetz belügyminiszter kapott megbízást arra, hogy ezekhez az intézkedésekhez, amelyek elsősorban a kormány átszervezését érintik, Dinu Bratianu hozzájárulását kikérje. A belügyminiszter ecéliből ma délelőtt felkereste a liberális párt elnökét.

A belpolitikai helyzettel kapcsolatosan ellentmondó hírek vannak egyébként forgalomban. A nemzeti parasztpárt lapjai szerint a kormány kritikusi helyzetbe került, mert az uralkodó a sinaiai audienciák során nem járult hozzá a kormány átszervezéséhez abban a formában, ahogyan azt a miniszterelnök kérte. Ezzel szemben

Curentul ugy értesül, hogy a kormány pozíciója szilárd. Dumitrescu bankkormányzó nem mondott le. Manolescu Strunga bejelentette ugyan a miniszterelnöknek, hogy kiválik a kormányból, ennek azonban nem lesznek politikai következményei az iparügyi tárcát Costinescu dr. fogja vezetni, míg a miniszterelnök feladata az, hogy az egészségügyi minisztérium élére Costinescu helyébe új minisztert nevezzen ki és ezalkalmmal más változtatásokat is eszközönljön kormányában. Ez nem fog Tatarescunak nagyobb nehézségeket okozni, anánl is inkább, minthogy viszonya Dinu Bratianuval az utóbbi időben lényegesen barátságosabb.

Tatarescu kétheti pine-nésre pótanai birtokára voal vissza, míg Inculetz belügyminiszter Beszarábiába utazik.

Ujabb terhelő adatok merültek fel a 25 milliós devizapanamában

Calatorescu ezredes két hónap mulva nyugdíjba ment volna

Bucuresti, julius 25. (Az Uj Kelet tud.) A devizapanama ügyében Stanescu és Tretinescu vizsgálóbíró tegnap házkutatást tartottak F. K. Lintzmayer mérnök lakásán, ahol több nagyfontosságú okmányt találtak. Így előkerült egy levél, amelyben Vasilescu kéri Lintzmayer, hogy fordítsa le neki franciára a Nemzeti Bank egy levelét, amelyben a bank engedélyezi az S. K. F. és Erichson cégek 12 millió lejes követelésének átutalását. Más részről a postán végzett nyomozás megállapította, hogy a belga érdekcsoport képviselői 35 százalékos jutalék leadásáról tettek jelentést megbízóikhoz, ök viszont

csak 30 százalékat fizettek Vasilescunak és társainak. Nyilvánvaló, hogy öt százalékat maguknak akartak megtartani. De Staerke, a belga érdekcsoport egyik képviselője, ügyvédje utján kért nyújtott be az igazságügyminisztériumhoz, amelyben a Vasilescunál megtalált és a Casa de Depunerinél letétbe helyezett három és félmillió lej kiadását kéri. Az érvényben levő törvényes rendelkezések értelmében az összeget csak az ügy végleges rendezése után lehet kiadni.

A vizsgálóbíró szobájában egyébként ma viszonylagos nyugalom volt. Stanescu és Tretinescu felfüggesztették a kihallgatáso-

Csoportos nyaralás a legteljesebb egyéni kényelemmel Constantán és a gyönyörű Mamaia-strandon

Egyheti nyaralás 1980 lej

A Fekete tenger partján csakis a constantai nyaralást válassza, mert Constanta bűbajos fekvésű, kedves, élénk, szórakozásokat nyújtó fűrdőváros és a Mamaia-strand az európai tengeri fűrdők között ugy természeti szépségeinél, kitünő homokjánál és fekvésénél, valamint a legmodernebb strandépítkezéseinél fogva a legelső helyen áll.

Tengerre nyíló szép szobában lakik, hideg-meleg vízszolgáltatás, a legnagyobb kényelem. Kitünő ellátás, négyfogásos ebédekkel és vacsorákkal. A szállodától a strandig külön autócár a mi utasaink számára. Kellemes kirándulások.

Mindez egy teljes hétig most, a főszezonban is csak 1980 lej.

A nyaralás megkezdése hetenként vasárnap. Indulás minden szombaton az esti vonattal. Érkezés Constantába vasárnap délelőtt 11 órakor. Vasuti költség és személyenként 250 lej kurtaxa. Legalább hat utas jelentkezése esetén külön fülkéről gondoskodunk. Egyénenként való utazásnál minden vasárnap délelőtt Constantán a Palace Hotelben várjuk az előzőleg bejelentett utasokat. Ha olcsón és emellett kitünően, a legnagyobb kényelemmel akar nyaralni, jelentkezék a constantai nyaralásra.

Az egyheti tartózkodás akár a jelentkezés alkalmával, akár a constantai tartózkodás idején egy vagy több egész héttel meghosszabbítható. Ez esetben külön kurtaxa nem terheli a nyaralókat. Jelentkezés lapunk utazási osztályánál.

Köve ember

jobban szenved a nagy hőségtől! Bedörzsölés

DIANA SÓBORSZESZEL

... felidíti

Bank küld adóbónokat, amelyeknek az árfolyama ma alig 25 százalék. Nos a feketebörzén ezekkel az adóbónokkal 100 százalékos árfolyamot lehet elérni. Hogyan és miért? Ez a feketebörze titka. Minthogy a Nemzeti Bankban nagyon is felhalmozódtak az adóbónok, a feketebörze csodálatos készsége direkt áldásos. (—del)

kat és hozzáfogtak az előzetes vizsgálat során felgyűlt aktahalmaz feldolgozásához.

A fővárosi lapok érdekes részleteket közölnek az ügy háteréről és Calatorescu Vacarestibe való bevonulásának körülményeiről. Az egyik jellemző változata az úgynevezett, hogy a bucuresti tábla harmadik szekciója tegnap megszüntette a csődeljárás Paul Nacht ellen, akinek kereskedelmi hitele ilyenképpen helyre van állítva. Nacht, aki foglalkozására nézve kereskedelmi ügynök, egy évvel csődbe került. Mihelyt a belgától megkapta a pénzt, első dolga volt, hogy kielégítette hitelezőit és a törvényszék által elrendelt csődöt megfellebbezte a táblához. A tábla nem tehetett egyebet, minthogy megállapította, hogy Nacht kizette hitelezőit s így az ügynök a színhámostagságból származó pénzzel „rehabilitálta” magát egyidőben azzal, hogy a devizacsalásban való részvétele miatt elrendelték ellene a harminc napos vizsgálati fogságot.

Calatorescu ezredest letartóztatási végzésének megerősítése után a vacaresti börtön őreinek főnöke társaságában hagyta el a törvényszék épületét. Petrescu — így hívják a börtönörök főnökét — civilruhában jelent meg az igazságügyi palotában. Midőn Calatorescu elhagyta a tárgyalótermet, Petrescu diszkréten hozzacsatlakozott és levezette az igazságügyi palota hátsó kijárójához, ahol a 12.927. számú taxi várakozott reá. Mindketten beszálltak a kocsiába. Negyedórát tartott az ut Vacarestig. Calatorescu hallgatott. Egyetlen egyszer törte meg a csendet, midőn kiserőjéhez fordult:

— Maga a szigurancától van?

— Nem, a börtönörök főnöke vagyok.

Negyedórával később a taxi megállt a vacaresti börtön fekete kapuja előtt. Az előírásnak megfelelően a kapus alaposan megvizsgálta a letartóztatási végzést, mely feljogosítja Calatorescut az épületbe való „behatolásra”. Jellemző, hogy az ezredes két hónap mulva nyugdíjba ment volna, miután elérte a köztisztviselők számára előírt korhatárt.

Argentínában óriási izgalmat váltott ki a véres szenátusi incidens

Buenos-Aires, julius 25. (Rador.) A szenátus véres incidense szenzációt és izgalmat keltett az egész országban. Kosarióban, ahol a meggyilkolt Bordebohre szenátor született, tüntetések voltak. Dr. Pinedo pénzügyminiszter párbajra hívta ki Torre szenátort, aki a véres üllés folyamán gyávanak bélyegezte. Egyébként Bordabohre állítólagos gyilkosa tagadja az ellene felhozott vádat.

Buenos-Aires, julius 25. Pinedo pénzügy- és Duhau földművelésügyi miniszterek benyújtották lemondásukat a szenátusban történt incidensek miatt, amelyek folyamán Bordabohre szenátort halálosan megsebesítették.

Izz. Leányinternátus Arad

Josif Vulcan 4. Felvesz ugy nyilvános iskolába járó, mint bel- és külföldi magántanulókat mérsékelt díjazásért. Állandó tanári felügyelet, korrepetálás és bőséges jó ellátás. Prospektussal szolgál az igazgatóság.

istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (32)

Reb Náftule testtel-lélekkel chaszid volt, de azért volt érzéke a napi izlésnek megfelelő dolgok iránt is. Reb Náftule fészülte szakállát, leánygyermekai mellett francia nevelőnőt tartott és ruházata ragyogott a tisztaságtól. Egyzben Pesten járt, bement a Schlesinger-féle könyvesboltba, ott meglátta a Graetz-féle zsidó történelmet és megvette. Reb Náftule hazament, mert nem akart szemtanúja lenni egy újabb fajta autodáfének.

Valamivel később Reb Majse Árje is hazament. Otthon febrázta álmából Icik Herset, hűséges szolgáját, utasította, hogy kerítse elő a kis kéziszekeket, szedjen fel néhány zsákokat és kövesse őt a nagytemplom udvarára. Egy félóra múlva az irodában voltak, zsákokba gyümöszölték a szekrények tartalmát és az éjszaka jószágos leple alatt jókora kerülővel a Pacsirta-uccán keresztül hat zsák iratot vittek haza.

Icik Hers szlatinai zsidó volt, fiatal éveiben szegődött Reb Majse Árje Freund szolgálatába. Hűséges szolgáló volt, gazdája parancsait mindenkor engedelmesen végrehajtotta. Furcsának találta az éjjeli esetet, de másnap reggel nem szólt róla senkinek. Gazdája házában az utóbbi időben sokat hallott a háborúról, neki azonban sohse volt szava a dolgokhoz. Icik Hers legnagyobb öröme abban telt, hogy ritka szabad óráiban félrevonulhatott s élvezhette kedvenc meséskönyveit, amiket garasokért vásárolt a házaló koldusoknál.

Az emlékezetes éjjeli kalandot követő napon Reb Majse Árje Freund Icik Herset szobájába hívatta. Röviden utasította, hogy gyűjtsön be a „zuhl“-nak nevezett nagyszalon kandalójába és utolsó darabig egészítsen ki a hat zsák papirt, amit az elmúlt éjjel hoztak a hitközségi irodából és Reb Majse Árje ágya alatt helyeztek el. És amire addig még nem volt példa, Icik Herset a gazdája külön figyelmeztette a kötelező titoktartásra. Az utasítás után Reb Majse Árje mutatóját ajka elé emelte és titokzatosan ejtette: — „Pászech sien — sá...“

Kint forrón tüzelt az augusztusi nap. Délután két óra volt, a Zsidó-ucca kihalt volt és csendes. Az ucca torkolatánál, Reb Majse Árje Freund háza előtt zsákhordók és lótyók helyezkedtek el. Ebédeltek, majd a boltívés kapu árnyékába menekültek, ahol zavartalanul aludtak. A gyermekek alkudoztak szüleikkel a fürdés miatt, siettek, gyorsan akartak megebédelni, azután ellepték az Izát és vigan lubickoltak. A nyári kánikula hírnökei átvergődtek a magas Kárpátok serpentin-utjain és megérkeztek Maramuresbe.

Icik Hers kiment a konyhába, felkapott egy nyáláb fát és visszajött a szalonba, a Freund-család híres „zuhl“-jába. Azután odacipele a zsákokat a kályhához, ő maga is elhelyezkedett a testes kandaló mellett és megoldotta az első zsákokat. Egy köteg papir hullott ki belőle. Öreg irások, megfakult, elmosódott betűk. Vas-tag porfelhő szállt fel a régi papirokból és milliárd por-szem táncolt az izzó napsütésben.

Icik Hers megforgatta a papirokat. Erdekes — gondolta, — amióta ez a háború kitört, furcsa dolgok mennek végbe gazdája házában. Ő megérte, hogy gazdája haragszik a Káhányokra, mert azok gögös, rártarti emberek. De mit vétettek a szegény ösök? Már az ő emléküket is ki kell irtani, az apák és nagyapák emléket, hatod meg hetediziglen...?

Különböző nyelveken megirt iratok hullottak ki az első zsákból. Icik Hers az elsőnek a dátumát is megnézte: 1762. A sighetzi zsidók esedeztek a Felsőleges Consilium előtt, mert megtiltották nekik a temetkezést, dacára annak, hogy a temető árát, háromszázhatvan rénesforintot kifizették. Elpanaszolták, hogy Eliásnak, a szappanfőzőnek másfélszázötven leánygyermekét meghalt és négy álló napig tartották a halottat, amíg eltemették. Előkerültek azok az egyezségek, melyekben a toleranciás-taxák hátralékainak törlesztési módozatait fektették le. A zsidó perceptoroknak esedezése, melyben kéri, hogy a hátralékos taxa-fizetőket ne sujtsák tömlőcbüntetéssel. Előkerült a sighetzi zsidóságuk egy kötelezvénye, amit egymással szemben vállaltak, mert bérbe kellett venni a kamarális árendát, — dacára annak, hogy jóelőre tudták, miszerint erre az árendára rá fogják fizetni. De megcsinálták az üzletet, mert nem mertek a gazdával ujjat huzni, fizették saját zsebükből a veszteséget és gondoskodtak Sámuel ben Májerről, az árendásról is. Hozzáütötték ezt a sarcot is a türelmi-adó, a szentmártoni hizott ludak, a karcsonyi asszabor, az újvári süvegcuror és a nagybójtói édespálinkához, amit pontosan beszolgáltattak az uraságnak, mert nem akarták kegyeit eljátszani.

Rendeletük kerültek elő, miket Ofen-Budán kelteztek; az egyik zsidó jogokról, a másik zsidó jogtalanságról szólt. Egyetlen lap sem hasonlított a másikhoz. Huszt-várából zsoldosok ereszkednek le a falvakba és fosztogatják a maramuresi zsidókat. És ennek a helytartósághoz a zsidók panaszos levelei. Ugy tűnnek a leírások mint a nehéz, fájdalmas, vértől pirosolt mese-

tavak. Egy zsidó anya, ki özvegyen maradt, panaszkodik, hogy gyermekét erőszakkal megkeresztelték és elragadták tőle, a másik irat instrukciót tartalmaz, amit az országgyűlésen lévő követeknek készítettek és megküldöttek, „a zsidó nemzet szaporodásának regulázata-tása tárgyában“.

Ujabb papírok kerültek elő a zsákok mélyéből és a zord éjszakák után a langyos déli égtájat mutatták meg. Zsidó gyarapodásról, zsidó jogokról és zsidó örömkökről szóltak a papírok. A fakó irások egyenként kerülnek a testes kandaló szájába, a láng könnyedén beléjük kap, táncol rajtuk, duruzsol, majd elalszik és kér, követel egy másikat...

Icik Hers nem nagyon értette ezeket az irásokat. Furcsa nyelven voltak megírva és ő otthon, Szlatinán sohse tanulta azokat. A keze egy kézírásos kis füzetet akadt meg. Szép, gömbölyű héberbetűk voltak, nem is régi írás, talán százesztendősnél sincs több. Icik Hers lelke ujjongott. Mi ez? Talán nem meséskönyv? Ki is foglalkozhatott erreféle ilyesmivel? Csak ugy találmomra kinyitotta a füzetet és olvasni kezdett.

„Buda pusztulása után — olvasta Icik Hers — még mindig nem nyugodtak meg Izrael ellenségei. Nem volt elég, hogy a zsidóvár patakokban ömlött, de a fejük fölött ott lebegett állandóan a szörnyű vád, hogy cimborálnak a törökkel. Kollonich Lipót gróf bitoros esztergomi érsek, kinek gonosz tanácsára Bécs városából a császár a zsidókat kiűzte, azt ajánlotta, hogy Magyarhonból is izzék ki őket. A felkelők állandóan pusztították őket és a zsidó élet és vagyon szabad préda volt. Nem kergették ki őket Magyarhonból, hanem amikor megövekedett számuk, III. Károly magyar király összeírta a zsidókat és súlyos bírsággal sújtotta azt, aki zsidónál esküvői-szertartást rendez külön engedély nélkül. A király országos rabbit nevezett ki a zsidók élére, dédapám, Rabbi Sámson Wertheimert. Nagyapám a dicsőséges Maria Theresia (Isten tartsa trónját soká magasan) segítségével telepített morvaországi nemeteket együtt jött Maramuresba. Dédapám híres ember volt, a zsidóság nagy jótevője, szent emléket a mai napig állják. Dédapám Worms városában született és élettörténete valóságos csodálatos határos. Fia-tal fiú volt Reb Sámson, mikor egy gazdag falusi bérli veje lett. Vigasságban ülték meg esküvőjét. Az esküvő napjáig nem látta menyasszonyát, de a menyasszony szép volt, megtetszett neki és megszerette. Az esküvőt követő éjszakán a fiatalpár elvonult, míg a násznép ottmaradt, javában mulatott. A lakodalmas házban akkor tűz ütött ki, a násznép nagy része elpusztult és akik megmenekültek, azok elszédtek, szétfutottak. Az örömszülők és a rokonság is a lángok martaléka lett. Dédapám és fiatal neje riadtan állottak a lángok szörnyű kermesze előtt és ruhátlanul futottak ki, merre tudott. A fiatal férj nem tudott arról, mi történt a feleségével, ezért visszament előbbi mesteréhez, a jesi-vába. Esztendőkel később járt Bécsből, a császárvárosból egy dugzagdag zsidó, aki lányát ajánlotta dédapámnak. Dédapám azzal a kikötéssel fogadta el az ajánlatot, hogy leendő apósa három hónappal az esküvő előtt hirdesse ki, miszerint férjhez adja a lányát és minden szegényembernek, aki jelentkezik, szép adományt és hét napig ételt-italt ad. Dédapám arra gondolt, hogyha felesége életben maradt, akkor biztosan mint szerencsétlen koldusasszony tengeti életét. Az esküvő előtt a birodalom minden részéből a császárvárosba özönlöttek a koldusok. Közben megtartották az esküvőt, de dédapám utasítására a lakodalmas háznál megbiztak egy embert, aki az összes koldusok neveit könyvbe jegyezte. Dédapám minden este végignézte a koldusok névsorát és az esküvőt követő hetedik napon tényleg megtalálta egykori felesége nevét. Dédapám kérte a ház megbizottját, hogy amikor az összes koldusokat elbocsátja, tartsa vissza ezt az asszonyt. Az asszonyt ottmarasztalták és kijelölték neki egy külön szobát. Amikor köztölték a szerencsétlen asszonnyal, hogy visszatartják, szörnyen megijedt, mert hamarjában arra gondolt, hogy valami vádat akarnak ellene emelni. De megmondták neki, hogy semmi bántódása nem lesz. Dédapám, a lakodalmasház ujdonsült férje éjjelkor gyertyát gyújtott, bement a koldusasszony szobájába és kérte, hogy mesélje el neki szerencsétlenségének minden apró részletét. Órákon állt faggadta s akkor telbizonyossággal meggyőződött róla, tényleg első feleségével áll szemben. De megremegett a szíve, mert arra gondolt, vajjon szenvedéseinek és megpróbáltatásainak idején nem-e lett meggyalázva? Ezirányban is a legrészletesebben kifaggatta. És amikor meggyőződött róla, hogy első felesége olyan ártatlanul tiszta, mint esküvője napján volt, hazament a lakására, reggel pedig megkérte apósát, hogy hívassa magához a császárváros rabbinusait és bölcseit, mert szava van hozzájuk. Az após teljesítette kérését és amikor a rabbinusok és bölcsek egybegyűltek, imígyen szólalt meg dédapám

Rabbi Sámson: — „Hallgassatok meg mestereim, öregek és bölcsek. Én egyzben, évekként előtt már meg-nüszültem. De isten bűnösnek talált bennünket és elszakított egymástól. Sokáig, nagyon sokáig nem tudtunk egymás létezéséről és szerencsétlenségéről. Most újra találkoztunk. És, hogy elvettem apósom lányát, megreme-gem a szívem a félelemtől, nem tudom mitévő legyek; övön Isten attól, hogy megszegjem a nagy Rabénu Gerson átok erejével bíró tilalmát.“ — A császárváros bölcsei összebujtak és kimondták az ítéletet: Rabbi Sámsonnak az egyik asszonytól el kell válnia, de az ő szabad akaratótól függ, hogy melyiktől akar elválni. Amikor dédapám apósa ezt meghallott, kérdezte Rabbi Sámsontól: „Nos, melyiktől akarsz elválni?“ Mire Rabbi Sámson azonnal azt felelte: — „A lányodtól. Mert az igazság szerint az első asszony jutott nekem osztályrésül s ha tudtam volna, hogy életben van, rajta kívül az én számomra a világ egyetlenegy asszonya sem létezett volna. Most hát, hogy veszteségem megke-rült, hazaviszem magamnak.“ A dolog nagyon megtet-szett Bécs bölcseinek és az apósnak is, mert az apósa azt mondta: — „Most látom csak, hogy szíved szín-arany és erényed drágakő. Öszintén fáj, hogy el kell engedjelek, de hiszem, hogy segítségemre leszel és ta-lálni fogok lányom számára nekilvó férjet. De én sem ereszhetlek el üres kézzel.“ — Az após bőkezűen gondoskodott dédapámról és első feleségéről. A hir pe-dig szárnyrakelt, az egész bécsi udvar beszédtemájá lett, így jutott el a hir a császár füléhez is. A császár magához hívatta azt az embert, aki becsületéért óriási vagyonát feláldozta. Mert tudták, hogy dédapám apósa Bécs leggazdagabb zsidója és lánya is gyönyörű szép teremtes. Hogyan választhat hát valaki ehelyett egy szerencsétlen, alamiznagyűjtő koldusasszonyt? Rabbi Sámson megjelent az udvarban, a császár felséges színe előtt. A császár elbeszélgetett vele és meggyőződött ar-ról, hogy egy rendkívüli képességekkel megáldott je-lemes ember áll a színe előtt. A kihallgatás végén a császár közölte dédapámmal, hogy kinevezte valóságos belső titkos tanácsosának és miután nagy zsidó tudós is, megteszi a zsidóság országos rabbijának. Így lett dédapám, Sámson Wertheimer országos rabbi és a zsi-dóság nagy harcosa...“

Icik Hers letette a füzetet. Szíve tele volt gyönyör-rüsséggel. Oh, hiszen ez sokkal szebb, színesebb és lebi-lincselőbb, mint azok a meséskönyvek, miket a házaló koldusok árulnak.

Féltette a füzetet, nem határozott, hogy mit csináljon vele. Azzal a szándékkal tette oda a füzetet, hogy azért ezt mégse fogja elégetni. Egyelőre hadd álljon ott az asztalon, ki tudja, mik vannak ott meg-írva, egy tehetséges, tudós ember személyes visszaem-lékezései.

A zsákokból közben hullottak a levelek, nagy pe-cséses irások, kicsi cédulák, olyan dolgok, amiknek Icik Hers nem tudta az összefüggését. Ő csak bámulta őket, néhol átfutott egy-egy sort, gyorsan tovább ment, mint akinek sietős a dolga. Ahol értette a szöveget, ott nyelte a betűket s a szíve majd megszakadt, amiért ezt a sok finom olvasnivalót a tűzbe kell dobni.

Késő délután Reb Majse Árje Freund is benézett. Csodálkozott, hogy Icik Hers még mindig bajlódik az iratokkal, holott rég befejezhetné volna a munkát. Szemrehányást tett neki, amiért lustálkodik, majd ő is leült a kandaló elé, sajátkezüleg hánnya a tűzbe az iratesomókat, — hogy a sighetzi zsidó multból hirmondó se maradjon.

A zsákok tartalmát hamar elnyelték a lángok. Sercegett a tűz, sirtak a betűk és jajgattak, de a Tei-teibaum-Káhan pártok csatazaja tulharsogta őket. A mult hangja nem volt egyéb, mint egy erőtlén gyenge tiltakozás.

Egy csendes nyári délután néhány óra leforgása alatt a lángok martaléka lett a maramuresi zsidóság évszázados történelmének minden írott dokumentuma. Amikor a leszálló nap a hegyek mögé kezdett huzódni, a lángok belekaptak az utolsó iratesomóba.

S néhány perc múlva nem maradt egyéb a maramuresi zsidóság történelméből, csak egy maréknyi por és hamu....

HUSZONNYOLCADIK FEJEZET

Hers Lájb, a sighetzi zsidók lakodalmi tréfacsiná-lója megérkezett Galiciából. Jóformán le sem rázta ma-gáról az ut porát, máris a beszemedresnek tartott. Nem várta be, amíg felesége, a jószágoslelkű Rische asszony felsorolja panaszait. Tudta előre, hogy az asszony mit fog mondani: hogy el van adósodva, hogy a füzereken nem ad újabb hitelt, hogy a gyermekek összevereked-tek a szomszédbeli gyerekekkel és hogy Bustyaházán nagy esküvő volt, legalább harminc forintot hajtott volna, kár, hogy nem volt itthon. Rische asszony a pénz is elkérte volna, de Hers Lájb az ilyesmivel nem szokott sietni. Hosszu három hónapig volt távol otthoná-tól, siratta, kacagtatta és bámulatba ejtette fél Gali-ciát és most elment a beszemedresbe, hogy hallja, mi minden történt azidő alatt, amíg távol volt.

(Folytatjuk.)

Az Országos
Tago
Str. Saguna 7 sz.
kedden, f. hó 23-án
dr Horovitz L.

— Julius 31-én le-tott Herzl—Bialik-cionista közvélemén-másul, hogy a Herz az engedély késése-ni. A cionista helyi az emlékünnepegy. hó 31-én ugyancsak díszteremben vált megartva.

— Ma irják elő-kán között létrejött del Vaticanoból jele-tikán és Jugoszlávia dátumot. Az összes cikkekben foglalko-szlávia között Ró egyezményel. Közli jugoszláv kereske-dlyeknek e hó vég-dődniök, szeptembe

— Dugulás és a-mor- és bélzavarok has állandó puffa-gyakori feltöltődése, a természetadta. E kisebb adagokba el-bevéve, hathatós se-

— Az olasz kere-gedve a negyven-felfüggesztésével. milánói Stampa jel-és az ipar reprezen-gedést keltett a 40-zet felfüggesztésén-rylmény, hogy nem külfölddel szemben lezettségeiknek, ár-fezedet most 39 alá a devizarendelekek tozások rövidesen k-újabb aranygyűtés-tethetik a 40 száz

— Az angol fels-áiai alkotmánytörvé-Az angol felsőház elfogadta az indiai-

— Rövid hírek m-sóház ülésén kormá-hogy a világbirodal-repülőgépek a mult-lő kilométert meg-meg. Halálos bales-nem történt. — Ez-nyilvános kertben-leánykát. Az elrab-gyermek holttestét-meg. A nyomozás ap-szó. — Moszkvai je-leti részében hata-nak s már a vasúti-lehetőségét is vesz-oortez az állami ki-kében javasolt nagy-verziót megszavazta-százalékra fog cső-lengyel közoktatá-utazik, ahol részve-gyel és magyar ki-ünnepegeken, alic-ban lelta halálát. —

— niszter augusztus-los látogatást tesz-— Megnyit a memz-resszus üléseseze Be-ból 160 csillagász v-lentés szerint az é-naion banditák fel-páncélvonatot. A je-ismeretesek. — A f-zérek közép-európai-fővárosból Budape-ban a hőseg fokoz-falt annyira meglá-gnyomai 3—4 mm. n-A hőmérő 90 fok F-Az algeriai Oranbó-Abbes közelében egy-autobusszal. 5 hal-Tegnap avatták fe-pest közti villamosv-Wickers-cég építet-meg akarják hossza-natkozólag rövides-meg az osztrák kor-

HIREK

Az Országos Zsidó Párti Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, f. hó 23-án délelőtt 1-2 óra között dr Horovitz László tart inspekción.

— Julius 31-én lesz megtartva az elhalasztott Herzl-Bialik emlékünnepe. A cluji cionista közvélemény sajnálattal vette tudomásul, hogy a Herzl-Bialik emlékünnepe az engedély kérése miatt el kellett halasztani. A cionista helyecsoport ezután közli, hogy az emlékünnepe a jövő hét szerdáján, e hó 31-én ugyancsak az unitárius gimnázium dísztermében változatlan programmal lesz megtartva.

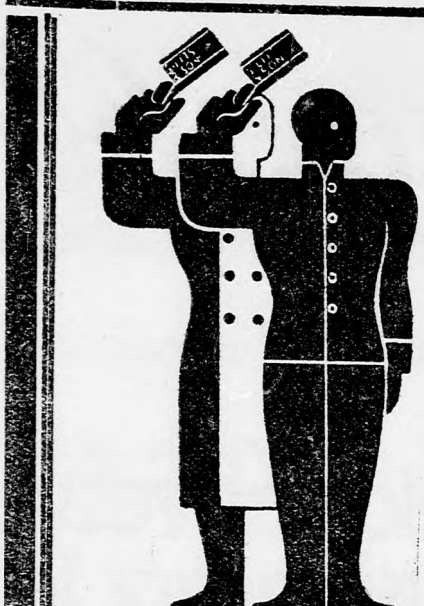
— Ma írják alá a Jugoszlávia és a Vatikán között létrejött konkordátumot. Citta del Vaticanoból jelentik: Ma írják alá a Vatikán és Jugoszlávia között létrejött konkordátumot. Az összes jugoszláv lapok hosszú cikkeiben foglalkoznak a Vatikán és Jugoszlávia között Rómában aláírásra kerülő egyezményrel. Közlik egyúttal, hogy az olasz-jugoszláv kereskedelmi tárgyalásokat, amelyeknek e hó végén kellett volna megkezdődniük, szeptemberre halasztották.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

— Az olasz kereskedők meg vannak elégedve a negyven százalékos aranyfedezet felfüggesztésével. Rómából jelentik: A milánói Stampa jelenti, hogy a kereskedők és az ipar reprezentánsai körében megelégedést keltett a 40 százalékos aranyfedezet felfüggesztésének híre, mert az a körülmény, hogy nem tudtak eleget tenni külfölddel szemben fennálló fizetési kötelezettségeiknek, ártott a jóhírnévnek. A fedezet most 39 alá esett, de remélik, hogy a devizarendeletek és a behozatali korlátozások rövidesen lehetővé fogják tenni az újabb aranygyűjtést s ismét érvénybe léptethetik a 40 százalékos aranyfedezetet.

— Az angol felsőház megszavazta az indiai alkotmánytervezényt. Londonból jelentik: Az angol felsőház harmadik olvasásában elfogadta az indiai alkotmánytervezényt.

— Rövid hírek mindenünne. Az angol alsóház ülésén kormányrésztől bejelentették, hogy a világbrodalmi légi forgalmi vállalat repülőgépei a mult év folyamán három millió kilométert meghaladó légi utat tettek meg. Halálos baleset az egész év folyamán nem történt. — Ezelőtt két nappal egyik nyilvános kertben elraboltak egy 7 éves leánykát. Az elrabló egy asszony volt. A gyermek holttestét ma vérbefagyva találták meg. A nyomozási adatai szerint bosszuról van szó. — Moszkvai jelentés szerint Szibéria keleti részében hatalmas erdőtüzek pusztítanak s már a vasuti forgalom fenntartásának lehetőségét is veszélyeztetik. — A spanyol oerkez az állami kiadások csökkentése érdekében javasolt nagyszabású állampapír-konverziót megszavazta. A kamatozás 6-ról 4 százalékra fog csökkenni. — Jendrzejewicz lengyel közoktatásiügyi miniszter Várnába utazik, ahol résztvesz Vladislav Jagello lengyel és magyar király emlékére rendezett ünnepségeken, aki 1444-ben a várnai csatában lelta halálát. — Beck lengyel külügyminiszter augusztus elején Helsinkiben hivatalos látogatást tesz a finn kormányfőriáknál. — Megnyílt a nemzetközi csillagászati kongresszus ülésezése Bernben, melyen 20 országból 160 csillagász vesz részt. — Sanghai jelentés szerint az északmandzsuri vasutvonalon banditák felrobbantottak egy japán páncélvonatot. A japánok veszteségei nem ismeretesek. — A franciaországi kisipari vezérek közép-európai körútjukon a cseszlovák fővárosból Budapestre érkeztek. — Londonban a hőség fokozódott. Londonban az aszfalt annyira meglágyult hogy a járókelők lábnyomai 3-4 mml mélységben megmaradnak. — A hőmérő 90 fok Fahrenheit körül mutat. — Az algériai Oranból jelentik, hogy Sidi bel Abbas közelében egy vonat összeütközött egy autobusszal. 5 halott, számos sebesült. — Tegnap avatták fel a Hegyeshalom-Budapest közti villamosvonalat, amelyet az angol Wickers-cég épített. Az angolok a vonalat meg akarják hosszabbítani Bécsig és erre vonatkozólag rövidesen tárgyalások indulnak meg az osztrák kormányal.

A LENINGRAD-ban és MOSZKVA-ban tartandó nemzetközi fiziológiai kongresszusra
(1935 augusztus 9-17)

A moszkvai színházi ünnepségekre
(1935 szeptember 1-10)

valamint bármilyen más utazás ügyében az **U. R. S. S.-be** forduljon az „Intourist” kizárólagos romániai képviselőjéhez a **WAGONS-LITS/COOK** nemzetközi utazási vállalathoz Cluj, Piața Unirii 18.

— Egy angol katonai kirendeltség barbár támadása egy indiai helység ellen. Londonból jelentik: A Daily Herald jelenti, hogy egy angol katonai kirendeltség támadást intézett az angol indiai Jubhoopore ellen. 12 személyt megsebesítettek, egy meghalt. Az incidens folytán a liverpooli királyi ezred utasítást kapott, maradjon kaszárnyájában. Ugyancsak az incidenssel kapcsolatban Attleo őrnagy, a munkáspárt helyettes vezetője interpellál ni fog az alsóházban, kérve a gyarmatügyi minisztert, adjon felvilágosítást az ügyről.

— Eljegyzés. Neumann Giza Wien és Dr Med. Epstein Béla Arad jegyesek.

— Szabadlára helyezték a Newyorkban letartóztatott párizsi bankárt. Newyorkból jelentik: Neudeckert, a letartóztatott párizsi bankigazgatót óvadék ellenében szabadlára helyezték. Pénteken kihallgatják a Francia Bank egyik megbízottjának jelenlétében.

— Sirkövetés. Ezuton értesítjük rokonainkat, jóbarátainkat és ismerőseinket, hogy néhai dr Dénes Arthur sirkövetése f. hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor fog megtartatni az uioarai zsidó temetőben. Özv. dr Dénes Arthurné és fiai.

— Az ir szabad államban óriási izgalmat keltettek a belfesti események. Párizsból jelentik: A Paris Soir távirata szerint az ir szabad államban Északirországgal határos területén és a közeli kikötővárosokban nagy az izgalom a belfesti események miatt. A dokkmunkások követelték a protestánsok elbocsátását s mikor a követelést nem teljesítették, sztrájkba léptek több kikötőben.

— Kétszáz ezer halottja van eddig a kínai árvíznek. Londonból jelentik: A British United Press sanghai jelentése közli, hogy Hupei tartományban az árvíz kétszáz ezer emberéletet követelt áldozatul. A Jangcse mentén a tartomány 70 százaléka víz alatt áll. Shangtunban 5 millió a hajléktalanok száma, akik között most éhínség pusztít. A rombadólt épületek értéke meghaladja a 2 és egynevegydmillió fontot.

— Mihály vajda Flórence utazik. Bucurestiből jelentik: Mihály vajda Condescu tábornok, királyi adjutáns kíséretében ma Flórencebe utazik, ahol anyjával, Elena hercegnővel lesz egy hónapig.

— Szovjetrepülőgépek román területen. Bucurestiből jelentik: Cetatea-Albától 7 kilométernyire, román területen kényszerleszállást eszközölt egy orosz bombavető repülőgép. A román határőrök értesítették az esetről a batóságokat, amelyek megfelelő benzinrel látták el a szovjetpilótákat utjuk folytatásához.

— Fokozódik a harc a francia kormány takarékpénztári rendeletei ellen. Párizsból jelentik: A szocialista és kommunista szakszervezeti vezetők értekezletet tartottak, amelyen a kormány takarékpénztári rendeletei elleni harc módozatait beszélték meg. Egyidejűleg a francia vasuti szakszervezetek péntek délutánra tüntetésre készülnek a kormány takarékpénztári rendeletei elleni tiltakozásul.

— Az OSE zsidó egészségügyi szervezet brasovi csoportjának sikeres gyermeknyaralattási akciója. Brasovból jelentik: 1933-ban megalakult Brasovban az OSE (Organizație Sanitare Evreesc) csoportja. A szervezet céljúl főleg a zsidó ifjúság egészséges nevelését és fejlesztését tűzte ki céljául és a többi jóléti intézmények segítségével átvette a helyi zsidó iskola egészségügyi felügyeletét. A szegény gyermekek részére ingyen tetet adott, majd átvette a népkonyhát, ahol 1933-34 telén öt hónapon keresztül 50-60 gyermeket étellemezett. 1934-ben 20-20 gyermeket nyaraltatott 1-1 hónapig a brasovi OSE a közeli Zajzon fürdőhelyen az iskolai tanítóknak felügyelete alatt. 1934-35 telén újra megnyitotta a szervezet népkonyháját és ez alkalommal már 80 gyermeknek nyújtott ellátást. Stecki Arthurné elnökő kezdeményezésére és munkatársainak segítségével folyó hó 21-én 50 gyermeket sikerült nyaraltatni céljából Rásnov faluba küldeni, ahol egy uradalmon rendezkedtek be négy hétre a tanítók felügyelete mellett. A Nőegyletek támogatásával sikerült létrehozni a mintaszertü gyermekkolóniát. A gyermekeket előzőleg orvosi vizsgálatnak vették alá. (f. 1.)

Két új héber folyóirat jelenik meg az országban

Nem panaszkodhatunk, hogy Romániában a zsidó eszméknek csak csekély számú szócsőve. Sőt ha áttekintjük állithatjuk, hogy a zsidó újságírók terén túlprodukciók is van. Vannak az országban román, magyar és jiddis nyelvű napi-, heti- és havi-folyóiratok, amelyek a zsidó irányokat képviselik, sőt az egyes irányok árnyalatainak is megvannak a maguk lapjai vagy lapcskái.

Csk egy hiányzóttal hosszú, hosszú évekig: egy modern héber társadalmi folyóirat.

Valószínű, sőt biztos, hogy telik országunkban egy héber folyóiratra olvasóközönség, de sokáig mégsem mertek egy héber társadalmi folyóirat kiadására gondolni, mert héberül olvasó közönségünk nem egységes világnézeti és ugyancsak nem egységes előképzettségű s így az illetékesek tisztában voltak azzal, hogy nagy nehézségekbe ütközne egy oly héber lap szerkesztése, amely valamenyny irányzatnak megfelele.

Az utóbbi években azonban úgy látszik, mintha a héberül olvasók száma megszapordott volna. Ennek tudható be, hogy néhány hónap előtt egyidjűleg két héber havi folyóirat is megindult.

Az egyik „Amúdim” (oldalak) néven Bucurestiben jelenik meg, az Orsz. Cionista Tanács és a Tarbut égisze alatt, szerkesztője: A. L. Jagolnitzer; a másik „Súró” (Sorok) címen a beszarabiai Bálthiben lát napvilágot L. Kupferstein szerkesztésében. Mindkettő azonos elnevezésű formátumban, azonos előfizetési árban — évi 100 lej — és azonos programmal: társadalmi, szépirodalmi és pedagógiai lapnak mondja magát mindkettő.

Az Amúdimból eddig két szám jelent meg; a Súróból öt.

Az Amúdim nivósabbnak látszik, de tulajdonképpen szépirodalom; társadalmi kérdésekkel, a ma problémáival alig foglalkozik, mintha a lap nem egy közös, héber milióból nőne ki. Miért is kisse rideg, nem eléggé vonzó s általában nem vehető észre azon egységes szellem, amely a lapot dominálná. Az elég jó cikkek témáját mintha önkénytelen állapították volna meg az egyes munkatársak. Ez azonban nem zája ki azt, hogy a jövőben a munkatársak összemehetnek és a lap — többet foglalkozva a zsidóság napi problémáival — az olvasókkal is melegebb nekzusba fog jönni.

Minden esetre még hosszú ideig fog tartani, amíg a — különbözően igen tetszetős — folyóirat eléri azt a célt, amelyet neki Misu Weissmann a bevezetőjében kijelöl: hogy a romániai nemzeti irányú zsidóságnak közös fóruma legyen.

Egyelőre sajnálattal kell megállapítani, hogy míg az első szám 40 oldalra terjedt és annak a címlapon is feltüntetett, pontozott szövegű, igen ügyesen szerkesztett és hiánypótló gyermekmelléklete is volt, addig a második szám már csak 24 oldalal bír és a gyermekmelléklet már a címlapon sincs megígérve.

A „Súró” valamivel szerényebb kiállítású, de egységesebb, kiforrottabb irányú. Keve-sebb benne a szépirodalom s így annál többet foglalkozhat a jelen kérdéseivel, különösen az ifjúság nevelésével és a héber iskola-üggyel. Ad tudományos izü cikkeket is — a 3. szám csaknem teljesen Maimonidesz emlékének volt szentelve.

Általában egy melegebb tónus vonul végig a folyóiraton és kiérezhető, hogy a lap szoros kapcsolatban van a lüktető zsidó étellel, miért is alkalmasabb arra, hogy az olvasóközönséggel megkedveltesse magát.

Nyugtalanító tünet, hogy a legutóbbi füzet mint kettős szám (4-5) jelent meg. Mintha az anyagok közül nem lenne minden rendben. De ez természetes is volna. Eddig az országban egy héber lapot sem mertek kiadni és most egyszerre kettő is prosperáljon? Talán jobb lett volna, ha a két lap anyagi és szellemi ereje egy közös folyóiratban egyesül, mert ellenkező esetben esetleg egy sem bir fennmaradni.

Bármennyire is öröndetes, hogy az országban a héber sajtó két folyóirattal van képviselve, kár, hogy két lapot kaptunk, amidőn még egy sem vert gyökereket.

Mi mindenesetre mindkettőnek boldog, hosszú életet kívánunk. **Fleischer Lipót**

— Sulyos szerencsétlenség egy brasov-megyei cukorgyárban. Brasovból jelentik: Bod brasovmegyei községben levő cukorgyár egyik helyiségében lezuhant egy állvány, amelyen 13 munkás dolgozott. A lezuhanás következtében mindannyian súlyosan megsebesültek.

התאחדות ימי תרדן ישראל

ח'יפה

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constántából:

Har Cion	augusztus 30	I/a osztály Lei 6000
Har Karmel	augusztus 8	I/b osztály Lei 5000
Har Cion	augusztus 16	II osztály Lei 4000
Har Karmel	augusztus 23	Constanța—Haifa és vissza
Har Cion	augusztus 30	I/a osztály Lei 9000
		I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál:
Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya
Vidéken az Uj Kelet fiókiadóhivatalai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

UJ KELET Legújabb hírek

Julius 30-án összeül a Népszövetség rendkívüli ülészaka az olasz-abesszin viszály ügyében

Az összes afrikai szines népek vállvetve akarnak harcolni Abessziniával, hogy lerázzák az európaiak igáját

Van Zeeland belga miniszterelnök felhívta Laval figyelmét az afrikai lakosság körében megindult fehérrelles mozgalomra

Párizs, július 25. A hosszas diplomáciai buza-vona után, mely a népszövetségi tanács rendkívüli ülészakra való összehívása körül zajlik le, most már bizonyosra vehető, hogy a rendkívüli ülészakit ténylegesen össze is fogják hívni.

Ez azonban egyáltalában nem támaszja alá azt az egyesek részéről megnyilvánuló optimizmust, hogy a népszövetségi ülészak tanácskozásai meg fogják akadályozni az olasz-abesszin háboru kitérését. A rendkívüli ülészak tanácskozásai előreláthatólag csak bizonyos látszatokat akarnak megőrizni, főleg azt a látszatot, hogy a Népszövetség nagyhatalmai mindent megtekettek a fegyveres összetűzés megakadályozására.

A rendkívüli ülészak összehívásával kapcsolatban egyébként — a Havas ügynökség jelentése szerint — tegnap Laval francia miniszterelnök és Avenol népszövetségi főtitkár ismét hosszabb tárgyalásokat folytattak. Avenol ma Genfben utazik és holnap kiküldi a Népszövetség tagállamainak szóló meghívókat. Az ülést július 30 és 31-re hívják össze. Valószínűleg tartják, hogy az augusztus 25-i rendes tanácsülés a rendkívüli ülészak miatt el fog maradni.

Francia diplomáciai körökben egyébként pesszimizmussal néznek a népszövetségi ülészak tárgyalásai elé, annál is inkább, mert Anglia kivánságához mérten az ügyet érdemben is megkísérlik le-tárgyalni.

Hir szerint az angol álláspontot a kanadai, dán és spanyol delegátusok fogják támogatni, míg Litvinov és Ruzsdai Arras a népszövetségi alapokmány teljes mértékű alkalmazását fogják követelni. Csehszlovákia, Franciaország és a délamerikai államok kompromisszumos megoldást fognak javasolni, amely sok tekintetben honorálná Olaszország igényeit.

Az a tény, hogy a népszövetségi tanácsülésen egyhangu határozatról nem lehet szó, lehetővé teszi Olaszország Genfben való megjelenését.

Allítólag az Egyesült Államok és Japán olyan értelmű jegyzék megszerzésére készülnek, amely Olaszországot a Briand-Kellog-paktumban vállalt kötelezettségeire fogja emlékeztetni. Hir szerint a jegyzéket a népszövetségi tanács összehívásának napján fogják közzétenni.

„A helyzet nem rózsás”

A rendkívüli ülészak összehívásával kapcsolatban Párizsból azt jelentik, hogy a francia delegációt maga Laval fogja vezetni. A francia külügyminisztériumhoz közel álló körökben egyáltalában nem látják rózsásnak a helyzetet a népszövetségi megvitátás alá kerülő olasz-abesszin viszállyal kapcsolatban.

A tanácsban aligha lesz elkerülhető a farsztó, hosszú és céltalan vitatkozás, amely a helyzet kieleződésének elmélyítését eredményezheti.

Ezzel szemben angol diplomáciai körök-ből származó hírek szerint mégis fennáll a lehetősége annak, hogy a népszövetségi tanácsülészaka alatt a béke megőrzésének lehetőségei megjavulnak. Abessziniában valószínűleg kémi fogja pénzügyei és gazdasági életének népszövetségi ellenőrzés alá való helyezését, ami lehetővé tenné az olasz követések egy részének teljesítését.

Táviratok útján hívják össze a Népszövetség tanácsstagjait?

A genfi lapok értesülései szerint a népszövetségi főtitkárság gma, július 26-án éjjelkor

táviratokat fog intézni a népszövetségi tanácsstagokhoz, amelyben közli, hogy öt nap múlva a tanács rendkívüli ülészakra ül össze. A táviratok elküldésével addig várnak, amíg nyilvánvalóvá lesz a békéltető tárgyalások eredménytelensége, amelynek megállapítási időpontját az előző tanácsülés állapította meg.

Ezzel kapcsolatban az olasz kormányhoz közelálló körökben feleslegesnek ítélik az ötödik döntőbíró kinevezését, miután a scheweningeri tárgyalásokon a bizottág még abban sem tudott megállapodni, hogy miről folyják a tárgyalás. A békéltető tárgyalásokat ezek szerint teljesen céltalan dolog folytatni semleges, ötödik döntőbíró bevonásával.

Olaszország képviselteti magát a népszövetségi ülészakra

A népszövetségi tanács rendkívüli ülészaka-ának összehívásával kapcsolatban több olasz lap ezt az értesülést közli, hogy az olasz főmegbízott meg fog jelenni a népszövetségi tanácsülésen, de mielőtt utat nyitnának az olaszellenes megnyilvánulásoknak, a főmegbízott utasítást fog kapni arra, hogy hagyja el Genfét.

Anglia elégedett a francia magatartással

Londoni jelentés szerint angol politikai körökben igen elégedettek a Franciaország és Anglia közötti megegyzéssel, amely az olasz-abesszin viszállyal a Népszövetség elé való terjesztését vonta maga után.

Angol politikai körök véleménye szerint azok a komplikációk, amelyeket Japán fellépése okozott Abessziniában, sokban hozzájárultak a francia-angol politika együttműködéséhez.

Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter az angol alsóház tegnapi ülésén ezt a kijelentést tette, hogy valószínűleg még a nyári szünet beállta előtt ismertetheti a kormány álláspontját a keletafrikai konfliktussal kapcsolatos fegyverkivétel engedélyezésére kérdésében.

A Daily Telegraph szerint az angol kormány megteszi a szükséges intézkedéseket az abessziniai angol alattvalók védelme érdekében. Az addis-abebei angol konzulátus felhívást intézett az angol alattvalókhöz, amelyben arra szólítja fel őket, hogy hagyják el Abessziniát területét. Rövidesen mintegy száz misszionáriust koncentrálnak Addis Abeba vidékén, hogy készen álljanak a távozásra.

Abessziniában kétmilliárd front sterling kölcsönt keres — arany-, petróleum- és rézkoncessziók fejében

Londoni jelentés szerint Abessziniában londoni követe tegnap kijelentette a News Chronicle egyik munkatársa előtt, hogy a kormány két, esetleg ötmillió front sterlinget akar felvenni fegyverbeszerzés céljából. A kölcsönt Abessziniában arany-, petróleum és rézbányáinak koncessziói garantálnák. Az abesszin követ szerint a kölcsönt az angol kormány is garantálná.

A Times szerint az abessziniai kormány most tanulmányozza a legújabb olasz jegyzéket.

Ezzel kapcsolatban a lap arról értesül, hogy első ízben tapasztalható optimistább légkör az abesszin fővárosban.

Erre vall az a körülmény is, hogy a négu, aki szorgalmasan dolgozott palotájában, teg-

nap este fogadást rendezett. Abessziniai kormánykörökben az a vélemény alakult ki, hogy Anglia nemcsak engedélyezi az Abessziniának való fegyverszállításokat, hanem a kért kölcsön megadásához is hozzájárul. Egyébként az olasz lira újabb esése is reményt táplál Abessziniában aziránt, hogy a háboru, ha kitör nem húzódnak sokáig. Hangoztatják azt is Addis-Abeában, hogy az abesszin kormány kész arra, hogy más területek általi kicserélés és pénzügyi megsegítés elemben területi áldozatokat hozzon.

Van Zeeland belga miniszterelnök párizsi látogatásának háttere

Van Zeeland belga miniszterelnök tegnap váratlanul a francia fővárosba érkezett, ahol azonnal látogatást tett Laval miniszterelnök-

nél. A látogatással kapcsolatban a lapok azt a szenzációs híradást közlik, hogy a belga miniszterelnök párizsi látogatásának egyik oka az,

hogy fel akarja hívni a figyelmet a gyarmati lakosság körében megindult fehérrelles mozgalomra, amely különösen Belga- és Francia-Kongóban járhat veszélyes következményekkel

Van Zeeland belga miniszterelnök eme agyalyának komolyságát erőteljesen támasztja alá a Tempsnek a keletafrikai Dzsubutiból érkezett híradása, amely szerint az olasz-abesszin feszültség kieleződése következtében

egyre szélesebb keretek között kezdenek mutatkozni a szines afrikai népek nacionalizmusa ujjaéledésének jelei.

Az Abessziniában határára kívül eső törzsek is vállvetve akarnak harcolni az abessziniaiakkal, mert az a reményük, hogy győzelem esetén másutt is le lehet rázni az európaiak igáját.

Laval beszámolója a külpolitikai helyzetről

Párizs, július 25. Laval ma a francia minisztertanács előtt beszámolt a külpolitikai helyzetről. A francia kormány — mondotta Laval — ügyelt arra, hogy ne rontsa el sem Olaszország, sem Anglia felé az eddigi fennállott barátságos kapcsolatokat. Keresni fogja és reméli, hogy meg is találja egy békés megoldás lehetőségét az olasz-abesszin konfliktus ügyében.

Pénzügyi bizonytalanság lett urrá Hollandián

A holland kormány még nem hozott döntést a valutakérdésben

Hága, július 25. A holland jegybank a le-számítolási kamatlábat 3 százalékról 5-re emelte.

Ezzel kapcsolatban az angol estilapok: „Még egy nap haladék a holland forintnak” címmel közlik azt a hágai hírt, hogy a holland kormány nem hozott végleges döntést a valutakérdésben s hogy ma folytatják a rendkívüli minisztertanácsot. Londoni pénz-

ügyi körökben feszült érdeklődéssel figyelik az aranyalapon álló országok fizetőszközéi körül keletkezőben levő újabb támadó akciókat.

Újabb hágai jelentés szerint a pénzügyi felhatalmazást kérő javaslat sorsa e pillanthatban bizonytalan. Ma Colijn holland miniszterelnök audiencián jelent meg Vilma királynő előtt.

Dühöng az antiszemitizmus Németországban

Kormánybiztost neveztek ki a zsidók intellektuális tevékenységének ellenőrzésére

Berlin, július 25. A nemzeti szocialista párt berlini körzeti vezetősége azonnali elbocsátás terhe alatt megtiltotta az összes anyakönyvvezetőknek, hogy zsidók és árjak közötti házasságot celebráljanak. A határozat előzménye az, hogy a landaui anyakönyvvezető elutasította egy zsidó és egy árja nő házassági kérvényét. A zsidó panasszal fordult a bírósághoz, amely arra való hivatkozással, hogy nincs törvény, amely hasonló tilalmat tartalmazna, elrendelte a házasság kihirdetését. A bírósági döntés után a nemzeti szocialista roham-csapatok éles tüntetéseket rendeztek a férjjelölt és az árja nő lakása előtt. Közvetlenül ezután mindkettőjüket „védőrizet-be” vették.

A poroszországi Gerdauenben bevették egy zsidó üzlet kirakatablakait. A Völkische Beobachter szerint a tettes egy kommunista volt, aki tettét az üzlet zsidó tulajdonosának hozzájárulásával hajtotta végre.

Egyébként az antiszemita tüntetések és a zsidó üzletek lerombolása ugy Berlinben, mint a vidéki városokban változatlanul

folytatódik. A Balti tenger melletti Midsroifürdőhelyen hitlerista ifjúk vonultak el a hotelek előtt a következő felirású táblákkal: Zsidók 24 órátk van a fürdőhely elhagyására. A szálló-tulajdonosok kijelentették, hogy távozásra fogják felszólítani zsidó vendégeiket. Bochumban és Manchheimban megtiltották a zsidóknak a városi fürdők igénybevetését. Hasonló intézkedést adtak ki Karlsruheban és Freiburgban. Több város szállótulajdonosai táblákat függesztettek ki, amely szerint zsidó vendégeket nem fogadnak. Hannoverben letartóztattak egy zsidót azon a címen, hogy meg kívánják védeni a nép dühbe elől.

Berlin, július 25. Göbbels ma délelőtt Hanz Hinkalt okmánybiztossá nevezte ki, akinek feladata a nemárjak intellektuális és művészi tevékenységének ellenőrzése. Hanz Hinkalt Németországban fanatikus zsidógyűlölként ismerik.

FRATERNTIAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 16. Telefon: 9-77.

ORZSÓBAT

Taxa postală plătită în nume. No. 224715/920.
10 Telefon: 9-77
Havonta 110, ne-
évre 600, egész
félre: Havonta
félre 12, egész
délre díjzabá
KELET az erd-
6000 egyetlen pontika
Ölkéink utányomását
rás megjelölésével ang-

Mégit

A kormány elfo-

Bucuresti, július 26. D Banca Nationala kormány-
jott. A lemondásról szóló
számunkban közzét-
tett estű órákban felhívata
valónak bizonyult. A ke-
audiencián az uralkodó
bütt kifejezést a miniszte-
hogy oly komoly intézmé-
Banca Nationala, az orsz-
pénzügyi életének szabály-
nak vezetősége, ily kétes
milliók deviza-panamában.
miniszterelnök közvetlen kö-
tek a történekről és jelen-
mányzó lemondását, ame-
maga cáfoltatott meg. T

A ban

Dumitrescu likvidálta fű-
ca Nationalanál és péntek
lemondó levélét közvetlen
or Antonescu pénzügyminis-
tő levél a következőképpe

Minister Ur!

Öfelsége és a korm-
tott a Nemzeti Bank é-
mel azon voltam,
presztizsét és tekinté-
mint kijelű sértetlenül
mai nehéz körülmények
mékény alkotások utja
Nemzeti Bank teljes-
tötte az államéletben
elővigyázattal és hatá-
zett szembe a koverz-
új helyzettel és jelent-
rult hozzá a román p-
szervezéséhez és szana-
szabályai révén modern-
kedett a jegybank, az
és sikerrel szolgált a
a köz- és magánhitelt
megelégedésemre szolg-
gyok büszke arra, hogy
ért teljes felelősséget
vezetése alatt valósu-
ban célpontja lettem
éppanyira igazatlan tá-
lyek visszahathatnak
után egyrészt azt aka-
szabadságomban ne le-
másrészt a részrehajlá-
kerülhető legyen az
sénél, van szerencsém
gadja el lemondásom
zeti Bank kormányzói

Victor Antonescu pénz-
főszönte Dumitrescunak
főnökségében támogatta a
riumot, majd közölte vele
elfogadja. Pop Valer dr
péntek dében Sinaiába uta-
négy órákor audiencián je-
kodó előtt. Az igazságügy-
lett a királynak a deviza-
nak menetéről. Az igazsá-
audiencia után Valera Lur
mint a szabadságon lévő E-
désügyi miniszter helyette
arabovai halálhíd renoválás

Nincs
Dumitrescu bonkkormány-
Constantin Teodorescu